

Dilyniant trwy Sgiliau

yng Nghwricwlwm Cenedlaethol Cymru

Y Cyfnod Sylfaen
& Cyfnod Allweddol 2

Dilyniant trwy Sgiliau yng Nghwricwlwm Cenedlaethol Cymru

Y Gynulleidfa

Prifathrawon ac uwch-arweinwyr ysgolion a gynhelir ac ysgolion annibynnol yng Nghymru; athrawon ystafell ddosbarth a chydgysylltwyr pynciau; ymgynghorwyr a phartneriaid ysgolion a chanddynt ddiddordeb yn y cwricwlwm ac mewn asesu.

Trosolwg

Mae'r llyfr hwn yn cynnwys y canlyniadau a ddisgwylir gan blant yn y Cyfnod Sylfaen, a'r disgrifyddion lefel targed cyraeddiadau ar gyfer plant yng Nghyfnod Allweddol 2, wedi eu trefnu'n set o ddilyniannau trwy wahanol sgiliau syml. Daw'r canlyniadau a'r disgrifyddion sgiliau o'r ddogfen Cyfnod Sylfaen ac o ddogfennau pwnc unigol Cyfnod Allweddol 2, a gynhyrchwyd ar gyfer Cymru gan APADGOS ym mis Ionawr 2008. Mae'r dogfennau hyn hefyd yn nodi'r sgiliau a awgrymir gan y disgrifyddion canlyniadau/lefelau ac mae'r rhain wedi eu trefnu yma yn yr un modd.

Awduriaeth

Awdur a chyhoeddwr y ddogfen hon yw Incerts. Cyfeiriwch ymholiadau os gwelwch yn dda at:

Incerts
52-58 Tabernacle Street
London
EC2A 4NJ
www.incerts.org
0845 226 2923
contact@incerts.org

Hawlfraint

Hawlfraint y Goron, 2008, yw'r disgrifyddion canlyniadau a lefelau a atgynhyrchir yn y ddogfen hon. Mae'r gwaith o drefnu'r rhain yn wahanol ddilyniannau'n waith gwreiddiol, hawlfraint 2010. Nid yw Incerts yn gosod unrhyw gyfyngiadau ar ddefnydd anfasnachol o'r ddogfen hon, gan gynnwys llungopd'o.

Cynnwys

Rhagair	2
---------	---

Y Cyfnod Sylfaen

Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol

Datblygiad Personol a Lles	4
Datblygiad Chymdeithasol a Amrywiaeth Ddiwylliannol	6

Laith, Llythrennedd a Chyfathrebu

Llafaredd	8
Darllen	10
Ysgrifennu	12

Datblygiad Mathemategol

Defnyddio a Chymhwyso	14
Rhif	16
Siâp, Gofod a Mesurau	18
Trin Data	20

Datblygu'r Gymraeg

Llafaredd	22
Darllen	24
Ysgrifennu	26

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd

Hanes	28
Daearyddiaeth	30
Science	32

Datblygiad Creadigol

Celf a Dylunio	34
Cerddoriaeth	36
Symud Creadigol	38

Datblygiad Corfforol

Chwaraeon ac Ymarfer Corff	40
Symudiad Cydgysylltiedig	42

Cyfnod Allweddol 2

Saesneg

Llafaredd	44
Darllen	46
Ysgrifennu	48

Cymraeg

Llafaredd	50
Darllen	52
Ysgrifennu	54

Mathemateg

Defnyddio a Chymhwyso	56
Rhif	58
Siâp, Gofod a Mesurau	60
Trin Data	62

Gwyddoniaeth

Cynllunio a Cyfathrebu	64
Datblygu a Myfyrio	66

Cymraeg ail laith

Llafaredd	68
Darllen	70
Ysgrifennu	72

Dylunio a Thechnoleg

Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	76
------------------------------------	----

Hanes

Daearyddiaeth	80
---------------	----

Celf a Dylunio

Cerddoriaeth	84
--------------	----

Addysg Gorfforol

86

Rhagair

Nid yw'r tudalennau sy'n dilyn yn cynnwys dim mwy na'r disgrifyddion canlyniadau a lefelau o ddogfennau statudol cwricwlwm Cymru – ond mae'r ffordd y maent wedi eu trefnu a'u cysylltu â'i gilydd yma'n allweddol.

Dilyniannau trwy Sgiliau

Mae'r mwyafrif o athrawon yng Nghymru'n gyfarwydd â'r set o lyfrynnau lliw, un ar gyfer pob pwnc, sy'n esbonio'r sgiliau o fewn y pwnc hwnnw ac yn disgrifio beth y dylai disgyblion ei wneud i gyrraedd pob lefel. Mae'r llyfr hwn yn atgynhyrchu disgrifyddion lefelau pob pwnc, ac yn rhestru'r sgiliau y cyfeiriant atynt i lawr ochr chwith y tudalennau. Caiff y disgrifyddion eu trefnu wedyn fel bod, wrth i bob rhes redeg ar draws tudalen, sgil unigol yn cael ei ddisgrifio ar lefelau uwch o gyd. Caiff cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2 ei gyflwyno yma fel set o ddilyniannau trwy sgiliau.

Asesu Ffurfiannol a Chynllunio

Wrth i arferion ystafelloedd dosbarth yng Nghymru ddod i ganolbwyntio fwyfwy ar sgiliau, mae ar athrawon angen asesiadau sgil-fesul-sgil i'w cynorthwyo wrth iddynt gynllunio. Os gall athrawon asesu disgybl yn erbyn set o "ddringfeydd", gyda phob un yn disgrifio sut mae sgil unigol yn symud ymlaen, yna daw cam nesaf y disgybl hwnnw yn eglur ym mhob sgil. Mae math manylach hwn o asesu, yn wahanol i set o lefelau neu is-lefelau, yn helpu athro neu athrawes sy'n cynllunio ar gyfer grwp trwy dangos pa ddisgyblion sydd eisoes wedi cyrraedd pob sgil ac i ba raddau y maent wedi gwneud hynny.

Trawsnewid o'r Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 2

Bydd disgyblion a aserir yn erbyn canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen, pan gyrhaeddant flwyddyn 3, yn cael eu hasesu yn erbyn lefelau Cyfnod Allweddol 2. Gellir canfod rhannau o ddisgrifiadau canlyniadau 4 i 6 wedi eu hailadrodd o fewn y disgrifiadau o lefelau 1 i 3 yn rhai o bynciau Cyfnod Allweddol 2, a thrwy hynny'n cysylltu rhai rhannau o'r Cyfnod Sylfaen â rhai rhannau o Gyfnod Allweddol 2. Lle bo'r cysylltiadau hyn yn bod, gall athrawon weld sgiliau disgybl yn datblygu ar hyd dilyniant sengl parhaus o ganlyniad 1 y Cyfnod Sylfaen trwodd i lefel 6 Cyfnod Allweddol 2.

Strwythur y llyfr hwn

Mae'r llyfr hwn, mae rhai o'r meysydd dysgu a rhai o'r pynciau wedi cael eu hollti'n adrannau llai. Er enghraifft, mae Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd yn y Cyfnod Sylfaen wedi ei hollti'n Hanes, Daearyddiaeth a Gwyddoniaeth, oherwydd bod canlyniadau 4 i 6 yr adran Ddaearyddiaeth yn cyfateb i lefelau 1 i 3 Daearyddiaeth yng Nghyfnod Allweddol 2. Mae canlyniadau 4 i 6 o'r adran Hanes yn cyfateb i lefelau 1 i 3 o Hanes, ond nid yw'r canlyniadau adran Wyddoniaeth Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd yn cyfateb yn union i Wyddoniaeth yng Nghyfnod Allweddol 2. Mae rhai meysydd dysgu a phynciau wedi cael eu hollti'n adrannau llai am resymau'n ymwneud â gofod.

Yngylch Incerts

Sefydliad dielw yw Incerts sy'n gweithio i gynorthwyo dysgu disgyblion a lleihau baich gwaith athrawon yng Nghymru a Lloegr. Caiff ei waith datblygu cwricwlwm a gwella ysgolion ei ariannu'n gyfan gwbl gan ysgolion ac Awdurdodau Lleol.

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Mynegi Teimladau	Mae wedi dechrau mynegi'n syml sut y maent yn teimlo ac mae'n ymateb i gyfarchion cymdeithasol.		
Empathi a Chyfeillgarwch	Mae'n ddibynol ar oedolion cyfarwydd o safbwynt emosïynol.	Mae'n dangos hoffter at blant eraill ac weithiau'n chwarae gyda hwy.	Mae'n adnabod anghenion pobl eraill ac yn dangos sensitifrwydd cynyddol tuag at yr anghenion hynny.
Pethau Byw			Mae'n dechrau deall y dylid trin popeth byw â gofal, parch a phryder.
Myfyrdod			
Annibyniaeth a Dyfalbarhad	Mae wedi dechrau chwarae rôl ar ei phen ei hun neu'n gyfochrog â phlant eraill, a hynny'n aml wrth ymyl oedolyn cyfarwydd.		Mae wedi dod yn fwy annibynol yn ei dysgu ac mae'n gallu ymdopi â newidiadau i drefniadau arferol.
Iechyd a Diogelwch		Mae'n dechrau datblygu ymwybyddiaeth o ddiogelwch personol, yn enwedig peryglon.	
Gofal Personol	Mae'n dangos gwybodaeth o drefniadau arferol cyfarwydd sy'n ymwneud â gofal, a phan mae oedolyn yn ei chynorthwyo gyda'i hanghenion personol bob dydd mae fel arfer yn awyddus i helpu.	Mae'n ceisio bod yn annibynol yn ei gofal personol ond bydd arni angen cymorth weithiau.	Mae'n gallu diwallu'r rhan fwyaf o'i hanghenion personol yn annibynol.

Deiliant 4	Deiliant 5	Deiliant 6
	Mae'n adnabod ei theimladau a gall eu mynegi'n briodol.	
Mae'n cefnogi, yn cysuro ac yn helpu plant eraill pan fyddant yn drist neu wedi cynhyrfu.		Mae wedi dechrau gwneud ffrindiau sy'n bwysig iawn iddi.
Mae'n mwynhau gofalu am yr amgylchedd, megis planhigion ac anifeiliaid anwes.		
	Mae'n meddu ar well dealltwriaeth o ganlyniadau ei gweithredoedd, ac yn cymryd cyfrifoldeb am y penderfyniadau y mae'n eu gwneud.	Mae'n deall sut y gall wella ei gwaith dysgu a gall fyfyrto.
Mae'n gallu canolbwyntio ar dasg, ac mae ganddi hoffterau a chas bethau pendant.		Mae'n dangos ei bod yn medru dyfalbarhau, canolbwyntio a chymell ac mae'n gymwys i adnabod a datrys problemau.
Mae'n ymwybodol o arferion bwyta'n iach, ac mae'n gallu gwahaniaethu rhwng bwydydd iach a bwydydd nad ydynt yn iach.	Mae'n deall y bydd angen iddi fwyta ac yfed yn briodol er mwyn cadw ei chorff yn iach.	

Datblygiad Chymdeithasol a Amrywiaeth Ddiwylliannol

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Cydweithrediad		Mae'n hoffi helpu oedolion a chyfoedion pan nad yw hynny'n gwrthdaro â'i buddiannau.	
Hunanreolaeth	Mae'n dysgu bod rhai mathau o ymddygiad yn annerbyniol.	Mae wedi dod yn ymwybodol o'i theimladau a'i hemosiynau ei hun, ac mae'n dechrau uniaethu â theimladau ac emosiynau pobl eraill.	Mae'n dangos peth rheolaeth ar ei hemosiynau a bydd yn aml yn mabwysiadu safonau ymddygiad oedolion sy'n agos ati.
Tegwch a Rheolau		O gael cymorth gan oedolyn, mae'n bodloni rhannu tegau ac adnoddau, ac mae'n aros ei thro i wneud rhywbeth.	Mae'n dechrau adnabod ymddygiad priodol ar gyfer gwahanol sefyllfaoedd ac ymateb i reswm.
Moeseb a Moesoldeb			
Amrywiaeth Diwylliannol			
Parch tuag at Eraill			

Deiliant 4	Deiliant 5	Deiliant 6
Mae'n cymryd rhan yn annibynnol mewn gweithgareddau chwarae ar y cyd.	Mae'n cymdeithasu, yn cydweithredu ac yn cyfathrebu'n briodol â chyfoedion ac oedolion cyfarwydd, ac mae'n gofyn am gymorth pan fo angen.	
Mae'n dangos hunanreolaeth gynyddol ac mae'n gallu aros am gael ei hanghenion wedi eu diwallu.	Ar y cyfan, mae'n gallu rheoli ei hemosiynau ac ymdopi â siom.	Mae wedi dysgu y gall reoli ei hemosiynau, a bydd yn aml yn gwneud hynny, ac mae'n dangos hunanreolaeth briodol.
	Mae wedi deall y cysyniad o chwarae teg, ac yn meddu ar ddealltwriaeth o reolau a pham y mae'r rheolau hynny wedi'u llunio.	Mae wedi symud ymlaen i allu gweld pethau o safbwynt plant eraill ac oedolion.
	Mae'n meddu ar ddealltwriaeth glir o'r hyn sy'n gywir ac yn anghywir.	Mae'n meddu ar ddealltwriaeth o'r modd y dylai ymwneud ag eraill o safbwynt moesegol a moesol.
Mae'n dod yn fwyfwy ymwybodol o'r tebygrwydd a'r gwahaniaethau rhyngddi hi a'i chyfoedion, ac mae'n adnabod gwahaniaethau ac amrywiaeth ddiwylliannol.	Mae'n fwy ymwybodol o deimladau, safbwyntiau a chredoau pobl eraill.	Mae'n deall bod gan bobl wahanol hoffterau, safbwyntiau a chredoau.
	Mae'n parchu eraill ac yn gwerthfawrogi eu cyflawniadau.	Mae eilunod/arwyr yn chwarae rhan bwysig yn mae ei gweithgareddau chwarae a'i bywyd.

Laith, Llythrennedd a Chyfathrebu: Llafaredd

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Dangos Dealltwriaeth	Mae'n gallu deall a dilyn cyfarwyddiadau syml.	Mae'n ymateb i gyfarwyddiadau a cwestiynau.	Mae'n gwrandao ar eraill ac yn ymateb yn briodol fel rheol.
Rhigymanau a Chaneuon	Mae'n fwyfwy awyddus i ymuno ag eraill mewn caneuon a hwiangerddi, yn enwedig caneuon actol a rhigymanau lle defnyddir y bysedd.	Mae'n mynegi peth mwynhad a diddordeb wrth wrando ar stordâu, caneuon a rhigymanau.	Gyda chymorth, mae'n ailadrodd stordâu cyfarwydd ac yn ailadrodd caneuon a rhigymanau neu'n eu dysgu ar y cof.
Rhuglder laith Lafar	Mae'n 'siarad' gyda hi ei hun.		
Cyfathrebu	Mae'n dechrau mynegi ei hun trwy weithgareddau chwarae rôl.	Mae'n sgwrsio'n syml, er enghraifft trwy ddefnyddio cwestiynau syml fel 'Pam?' a 'Sut?' heb gysyllteiriau.	Mae'n dechrau defnyddio brawddegau llawn.
Geirfa	Mae'n ailadrodd enwau gwrthrychau cyfarwydd.		Mae'n defnyddio geirfa gynyddol wrth siarad.
Addasu i'r Gwrandawr			
Llafar ffurfiol			

Deiliant 4	Deiliant 5	Deiliant 6
Mae'n gwrandao ar eraill ac yn ymateb yn briodol.	Mae'n amlach na pheidio'n gwrandao'n ofalus ac yn deall gwybodaeth syml.	Mae'n gwneud sylwadau perthnasol ac yn gofyn cwestiynau priodol i ddangos ei bod wedi gwrandao'n ofalus.
Mae'n siarad yn glywadwy, gan gyfleu ystyr i ystod o wrandawyr.	Mae'n siarad yn glir, gyda hyder cynyddol.	
Mae'n dechrau ymestyn ei syniadau neu ei hanesion trwy gynnwys rhai manylion.	Mae'n cyfleu gwybodaeth syml mewn sgwrs.	Mae'n archwilio ac yn cyfleu syniadau, gan ddangos ymwybyddiaeth o drefn a dilyniant mewn ystod o gyd-destunau.
	Mae'n defnyddio geirfa sy'n ehangu ac yn dechrau sylweddoli bod amrywiaeth yn perthyn i'r iaith y mae'n ei chlywed o'i chwmpas.	
	Mae'n dangos ymwybyddiaeth o anghenion y gwrandawr trwy gynnwys manylion perthnasol.	Mae'n dechrau addasu ei sgwrs yn ôl gofynion y gynulleidfa, gan amrywio'r defnydd o eirfa a lefel y manylder.
	Mae'n mabwysiadu geirfa a goslef fwy ffurfiol mewn rhai sefyllfaoedd.	

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Llyfrau		Mae'n edrych ar lyfrau gydag oedolyn neu heb oedolyn ac yn dangos diddordeb yn eu cynnwys.	Mae'n trin llyfr fel 'darllenwr' ac yn siarad am ei gynnwys.
Darllen Geiriau		Mae'n gwahaniaethu rhwng print a lluniau.	Mae'n dechrau adnabod natur llythrennog darllen ac ysgrifennu a deall bod gan symbolau ysgrifenedig seiniau ac ystyr.
Casglu Gwybodaeth			
Dangos Dealltwriaeth	Mae'n dechrau dilyn y stordau a ddarllenir iddi ac mae'n dechrau ymateb yn briodol.	Mae'n dechrau dilyn stordau oddi wrth luniau.	
Mynegi Barnau			
Darllen yn Uchel			

Deilliant 4	Deilliant 5	Deilliant 6
Mae'n adnabod geiriau cyfarwydd mewn testunau syml.	Mae'n defnyddio amrywiaeth o strategaethau i ddarganfod ystyr geiriau anghyfarwydd.	Mae'n darllen yn annibynnol, gan ddefnyddio strategaethau priodol i ddarganfod ystyr.
		Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o'r wyddor i ganfod llyfrau a chael hyd i wybodaeth.
	Mae'n dangos dealltwriaeth o'r prif ddigwyddiadau neu syniadau mewn stordau, cerddi a deunydd ffeithiol.	Mae'n dangos dealltwriaeth o'r prif bwyntiau mewn testunau ac yn siarad am fanylion pwysig.
Mae'n ymateb i gerddi, stordau a deunydd ffeithiol trwy nodi agweddau y mae'n eu hoffi.	Mae'n mynegi barn ar stordau, cerddi a deunydd ffeithiol.	Mae'n ymateb i destunau ac yn mynegi hoffterau.
Wrth ddarllen yn uchel, mae'n defnyddio'i gwybodaeth o lythrennau a'r berthynas rhwng seiniau a symbolau i ddarllen geiriau.	At ei gilydd mae'n darllen testunau syml allan yn gywir.	Mae'n darllen amrywiaeth o destunau gyda chywirdeb, rhwyddineb a phwyslais cynyddol.

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Chyfathrebu			
Ffurf			
Geirfa			
Sillafu			
Atalnodi			
Gramadeg			
Llawysgrifen	Mae'n dechrau 'tynnu lluniau' gan ddefnyddio'r llaw sydd orau ganddi ac arbrofi â gwneud marciau.	Mae'n rhoi cynnig ar ddefnyddio amrywiaeth o offer i wneud marciau a siapiau ar bapur neu ddeunydd arall priodol.	Mae'n dal offer ysgrifennu'n briodol, yn gwahaniaethu rhwng llythrennau ac yn dechrau ysgrifennu mewn modd confensiynol.

Deiliant 4	Deiliant 5	Deiliant 6
Mae'n ysgrifennu geiriau ac ymadroddion syml i gyfleu ystyr.	Mae'n gallu cyfleu a datblygu ei syniadau, yn aml ar ffurf dilyniant o frawddegau cysylltiedig.	Mae'n aml yn ysgrifennu mewn dull trefnus, dychmygus a chlr.
Mae'n dechrau deall gwahanol ddibenion a swyddogaethau'r iaith ysgrifenedig.		Mae'n defnyddio prif nodweddion y gwahanol ffurfiau o ysgrifennu'n briodol.
	Mae'n defnyddio geirfa briodol a diddorol gan ddangos peth ymwybyddiaeth o'r darlennydd.	Wrth ysgrifennu, mae'n dewis geiriau ar gyfer amrywiaeth, diddordeb ac effaith.
	Mae'n amlach na pheidio'n sillafu geiriau syml yn gywir, a lle bo camgymeriadau, mae'r sillafiad arall yn ddealladwy o safbwynt ffonig.	Mae'n sillafu'n gywir fel rheol.
Mae'n dechrau dangos dealltwriaeth o'r modd y mae brawddegau'n gweithio.	Mae'n defnyddio priflythrennau ac atalnodau llawn gyda rhywfaint o gysondeb.	Yn gyffredinol, mae'n atalnodi ei hysgrifennu'n gywir.
		Mae'n amlach na pheidio'n ysgrifennu brawddegau y mae eu strwythur gramadegol yn gywir.
Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf eglur ac sy'n wynebu'r cyfeiriad cywir fel rheol.	Wrth ysgrifennu â llaw, mae'n ffurfio llythrennau'n gywir ac o faint cyson.	Mae'n cynhyrchu llawysgrifen ddarllenadwy.

Datblygiad Mathemategol: Defnyddio a Chymhwyso

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Defnyddio Mathemateg	Mae'n dangos ymwybyddiaeth o weithgareddau rhif, ac mae'n dilyn straeon a gemau rhif ac ymateb iddynt.	Mae'n defnyddio mathemateg mewn gweithgareddau bob dydd ac wrth chwarae.	
Diben Arian		Wrth chwarae, mae'n datblygu ymwybyddiaeth o ddiben arian.	
Cyffredinoli			
Trafod Mathemateg		Mae'n ymateb yn briodol i eirfa a chwestiynau allweddol mathemategol.	Mae'n defnyddio termau mathemategol cyfarwydd mewn sefyllfaoedd ymarferol.
Defnyddio Iaith Mathemateg			
Strategaethau Mathemategol			
Canfod Atebion			
Gwirio Atebion			

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n defnyddio mathemateg fel rhan annatod o weithgareddau'r ystafell ddosbarth.		Mae'n defnyddio strategaethau cyfrifo yn y pen i ddatrys problemau rhif, arian a mesur.			
				Mae'n darganfod enghreifftiau penodol sy'n cadarnhau datganiad cyffredinol.	
Mae'n trafod ei gwaith.		Mae'n siarad am ei gwaith gan ddefnyddio iaith fathemategol gyfarwydd.		Mae'n siarad am ei gwaith ac yn ei esbonio.	
Mae'n cynrychioli ei gwaith gyda gwrthrychau neu luniau.		Mae'n cynrychioli ei gwaith gan ddefnyddio symbolau a diagramau syml.		Mae'n defnyddio symbolau a diagramau mathemategol ac yn eu dehongli.	
				Mae'n trefnu ei gwaith.	
				Wrth weithio i ddatrys problem, mae'n rhoi cynnig ar wahanol ddulliau.	
				Mae'n gwirio'i chanlyniadau.	

Datblygiad Mathemategol: Rhif

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Rhifo ar y Cof	Mae'n rhagweld rhigyddau a chaneuon rhif cyfarwydd ac yn ymuno yn y canu neu'r adrodd.	Mae'n ymuno ag eraill wrth gyfrif y rhifau rhwng 1 a 10 yn beiranyddol.	Mae'n gallu cyfrif y tu hwnt i 10 yn beiriannol, ac yn gallu dechrau cyfrif o rif bach penodol.
Adnabod Rhifolion	Mae'n arwyddo neu ddangos un neu fwy o rifau rhwng 1 a 5.	Mae'n adnabod ac yn enwi'r rhifau rhwng 1 a 3.	Mae'n adnabod rhifolion rhwng 1 a 9.
Ysgrifennu Rhifolion		Mae'n cofnodi rhifau trwy wneud marciau neu dynnu lluniau i ddechrau.	Mae'n ceisio cofnodi rhifolion rhwng 1 a 9.
Cyfri Gwrthrychau	Mae'n cyfrif neu'n dangos dau wrthrych.	Mae'n cyfrif hyd at dri o wrthrychau'n ddibynadwy.	
Adio i Fyny		Mae'n deall y cysyniad o 'un yn fwy'.	Mae'n gwneud symiau adio syml gan ddefnyddio rhifau rhwng 1 a 5.
Tynnu i Fwrdd			Mae'n deall y cysyniad o 'un yn llai', a bod 0 yn golygu dim.
Lluosi a Rhannu			
Gwerth Pwynt Degol			
Rhannau a Chanrannau			
Dilyniannau			Mae'n siarad am batrymau a dilyniannau ailadroddus syml, neu'n eu dangos, yn eu hadnabod a'u copïo.

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n cyfrif ymlaen ac yn ôl mewn camau o wahanol feintiau ac o wahanol rifau.					
Mae'n ysgrifennu'r rhifolion hyd at 10.				Mae'n adnabod rhifau negatif yng nghydestun tymheredd.	
Mae'n cyfrif hyd at deg o wrthrychau'n ddibynadwy.		Mae'n cyfrif setiau mwy o wrthrychau'n ddibynadwy.			
Mae'n gwneud symiau adio gan ddefnyddio rhifau rhwng 1 a 10.		Mae'n dewis y gweithrediad priodol wrth ddatrys problemau adio neu dynnu.			
Mae'n tynnu rhifau wrth ddatrys problemau sy'n cynnwys hyd at deg gwrthrych.		Mae'n galw i gof ffeithiau rhif hyd at 10 i adio neu dynnu rhifau mwy.		Mae'n datblygu strategaethau rhifyddig pen pellach ar gyfer adio a thynnu rhifau sydd ag o leiaf ddau ddigid.	
				Mae'n defnyddio'u gallu i alw tablau llusoi 2, 3, 4, 5 a 10 i gof wrth ddatrys problemau rhifau cyfan sy'n cynnwys llusoi a rhannu, gan gynnwys y rhai sy'n esgor ar weddillion.	
Mae'n trefnu rhifau hyd at 10.		Gan feddu ar rywfaent o ddealltwriaeth o werth lle mewn rhifau, mae'n trefnu rhifau hyd at 100.		Mae'n defnyddio gwerth lle mewn rhifau hyd at 1000 i wneud brasamcanion.	
		Mae'n adnabod a defnyddio haneri a chwarteri mewn sefyllfaoedd ymarferol.		Mae'n defnyddio nodiant degol wrth gofnodi arian.	
Mae'n adnabod, yn defnyddio ac yn gwneud patrymau sy'n ailadrodd.		Mae'n adnabod dilyniannau o rifau.			

Datblygiad Mathemategol: Siâp, Gofod a Mesurau

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Lleoliad, Siâp a Graddfa	Mae'n dangos diddordeb mewn safle a'r berthynas rhwng gwrthrychau.	Mae'n dangos dealltwriaeth o eiriau, arwyddion a symbolau sy'n disgrifio maint a safleoedd.	
Onglau			
Cymharu a Mesur	Mae'n dechrau cymharu priodweddau ffisegol gwrthrychau.	Mae'n dechrau datblygu dealltwriaeth o gyfatebiaeth un i un trwy baru gwahanol wrthrychau neu luniau.	Mae'n cymharu ac yn trefnu dau neu ragor o wrthrychau drwy eu harsylwi'n uniongyrchol.
Amser / Siapiau 3-D			Mae'n dangos ymwybyddiaeth o amser mewn perthynas â'i gweithgareddau bob dydd.

Deilliant 4	Lefel 1	Deilliant 5	Lefel 2	Deilliant 6	Lefel 3
Mae'n defnyddio iaith bob dydd i gymharu a disgrifio safleoedd a phriodweddau siapiau rheolaidd.				Mae'n dosbarthu siapiau mewn amryw o ffyrdd.	
		Mae'n gwahaniaethu rhwng symudiadau syth a symudiadau sy'n troi, ac yn adnabod hanner troeon a chwarter troeon ac onglau sgwâr mewn troeon.			
Mae'n mesur ac yn trefnu gwrthrychau gan ddefnyddio cymhariaeth union.		Mae'n defnyddio unedau ansafonol a safonol bob dydd i fesur hyd a mfs.		Mae'n defnyddio unedau safonol ar gyfer hyd, cynhwysedd, mfs ac amser.	
Mae'n rhoi digwyddiadau yn eu trefn.					

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Dosbarthu / Casglu Data	Mae'n didoli ac yn paru gwrthrychau neu luniau trwy adnabod tebygrwydd.	Mae'n didoli gwrthrychau gan ddefnyddio un maen prawf, ac mae'n ymwybodol o nodweddion gwrthgyferbyniol.	Wrth didoli, mae'n gwybod pan fydd gwrthrych yn wahanol a phan na fydd yn perthyn i gategori cyfarwydd.
Gwerthoedd Darnau Arian			
Dehongli Data			
Siartiau a Graffiau			

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n didoli ac yn dosbarthu gwrthrychau, gan ddangos y maen prawf y mae wedi ei ddefnyddio.		Mae'n didoli gwrthrychau ac yn eu dosbarthu drwy ddefnyddio mwy nag un maen prawf.			
Mae'n ymwybodol o werthoedd gwahanol ddarnau arian.					
				Mae'n echdynnu ac yn dehongli gwybodaeth a gyflwynir mewn tablau, rhestrau syml, siartiau bar a phictogramau.	
		Pan fydd wedi casglu gwybodaeth, mae'n cofnodi ei chanlyniadau mewn tablau, rhestrau, diagramau a graffiau bloc syml.		Mae'n llunio siartiau bar a phictogramau.	

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Dangos Dealltwriaeth	Mae'n dechrau dilyn stordau a ddarllenir iddi ac mae'n dechrau ymateb yn briodol ar lafar neu'n ddieiriau.	Mae'n ymateb i byfarwyddiadau syml.	Mae'n ymateb i gyfarwyddiadau a chwestiynau a fynegir yn glir gan lais cyfarwydd.
Rhigyau a Chaneuon	Mae'n gynyddol yn dechrau ymuno ag eraill mewn caneuon actol a rhigyau lle defnyddir y bysedd.	Mae'n fwyfwy awyddus i ymuno ag eraill mewn caneuon a hwiangerddi.	Mae'n gwrandao ar ganeuon a rhigyau gyda pheth mwynhad a diddordeb, ac mae'n gallu eu hailadrodd / eu dysgu ar gof gyda chymorth.
Rhuglder laith Lafar			
Cyfathrebu	Mae'n ailadrodd rhai geiriau ac ymadroddion cyfarwydd.	Mae'n sgwrsio'n syml gan ddefnyddio geiriau Cymraeg yn lle geiriau Saesneg weithiau wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau.	Mae'n dechrau mynegi ei hun trwy gyfrwng gweithgareddau chwarae rôl.
Mynegi Barnau			

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n dangos dealltwriaeth o eiriau ac ymadroddion a leferir yn eglur gan lais cyfarwydd, trwy ymateb iddynt yn ddi-eiriau neu mewn ymadroddion llafar byr.		Mae'n dangos dealltwriaeth o eitemau byr a leferir gan lais cyfarwydd, trwy ymateb iddynt yn ddi-eiriau neu mewn ymadroddion llafar byr.		Mae'n dangos dealltwriaeth o gyfres o eitemau byr a leferir gan lais cyfarwydd, trwy ymateb iddynt yn ddi-eiriau neu mewn ymadroddion byr ar lafar.	
Mae'n siarad gan ynganu a goslefu'n ddealladwy wrth ddynwared a defnyddio geiriau ac ymadroddion syml.		Wrth siarad mae'n ynganu ac yn goslefu'n ddealladwy, ac mae rhywfaint o amrywiaeth yn ei geirfa a'i phatrymau lleferydd.		Wrth siarad mae'n ynganu ac yn goslefu'n ddealladwy gan ddefnyddio ystod gynyddol o eirfa a phatrymau sy'n gywir um amlach na pheidio.	
O gael cefnogaeth mae'n cyfleu gwybodaeth syml, yn gofyn ac yn ateb cwestiynau.		Mae'n ceisio, yn deall ac yn cyfleu gwybodaeth syml.		Mae'n ceisio, yn deall ac yn cyfleu gwybodaeth syml, bersonol a ffeithiol yn eglur, ac yn gwneud rhai gosodiadau'n wirfoddol.	
				Mae'n mynegi barn yn syml.	

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Darllen Geiriau		Mae'n edrych ar lyfrau gydag oedolyn neu heb oedolyn ac yn dangos diddordeb yn eu cynnwys.	Mae'n dechrau adnabod natur lythrennog darllen ac ysgrifennu a deall gan symbolau ysgrifenedig seiniau ac ystyr.
Dangos Dealltwriaeth			
Mynegi Barnau			
Darllen yn Annibynnol			
Darllen yn Uchel			

Deilliant 4	Lefel 1	Deilliant 5	Lefel 2	Deilliant 6	Lefel 3
	Mae'n adnabod geiriau cyfarwydd.		Mae'n adnabod geiriau ac ymadroddion syml a chyfarwydd o fewn ei phrofiad ac mae'n dechrau dangos diddordeb mewn deunydd ysgrifenedig drwy ddarllen rhai darnau syml.		
	Mae'n dangos dealltwriaeth o eiriau unigol drwy gyfrwng ymatebion di-iaith.		Mae'n dangos dealltwriaeth o'r hyn a ddarllenwyd trwy ymateb i'r cynnwys ar lafar neu'n ddi-iaith.		Mae'n deall ac yn ymateb yn syml i destunau sy'n cynnwys ystod gynyddol o eiriau, ymadroddion a darnau byr mewn cyd-destunau cyfarwydd.
					Mae'n ymateb i farddoniaeth, stordau a deunydd ffeithiol trwy gyfeirio at yr hyn y mae'n ei hoffi.
					Mae'n dechrau darllen yn annibynnol a dewis rhai testunau o wirfodd.
	Mae'n cysylltu ffurf ysgrifenedig geiriau â'u sain wrth ddarllen geiriau unigol.				Mae'n darllen testunau syml yn eithaf clir.

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Cyfathrebu			
Ffurf			
Sillafu			
Atalnodi			
Llawysgrifen a Chyflwyniad			

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n cyfathrebu drwy gopdo'n gywir ac ysgrifennu geiriau a rhai ymadroddion syml a chyfarwydd o'r cof.		Mae'n cyfathrebu drwy ysgrifennu geiriau, ymadroddion ac ambell frawddeg, gan ddefnyddio patrymau cyfarwydd i gyfleu gwybodaeth ffeithiol a phersonol sydd o fewn ei phrofiad.		Mae'n ysgrifennu brawddegau sylfaenol byr, gan ddefnyddio geirfa a phatrymau addas a chyfarwydd i gyfleu gwybodaeth ffeithiol a phersonol syml sydd o fewn ei phrofiad yn weddol gywir.	
Mae'n dechrau deall gwahanol ddibenion a swyddogaethau iaith ysgrifenedig.				Wrth ysgrifennu, mae'n dangos rhywfaint o ymwybyddiaeth o'r darlennydd ac o ffurf.	
		Mae'n sillafu geiriau syml yn gywir fel rheol.		Mae'n sillafu geiriau cyfarwydd yn gywir.	
		Mae'n defnyddio priflythrennau ac atalnodau llawn gyda pheth cysondeb.		Ar y cyfan, mae'n defnyddio priflythrennau, gofynodau, collnodau ac atalnodau llawn yn gywir.	
Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf glir ac sy'n mynd i'r cyfeiriad cywir fel rheol.		Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf glir, sy'n gyson o ran maint, ac yn cael eu defnyddio'n unol ag arferiad.		Mae'n ysgrifennu'n ddarllenadwy ac yn cyflwyno'i gwaith yn briodol.	

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd: Hanes

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Amser a Dilyniant	Mae'n dangos gwybodaeth am drefniadau arferol pob dydd.	Mae'n dechrau cysylltu gweithgareddau penodol ag adegau arbennig o'r dydd/ wythnos.	Mae'n dechrau deall treigl amser, gan osod rhai digwyddiadau arwyddocaol yn ei gorffennol a rhai digwyddiadau a ddisgwylir yn y dyfodol yn eu trefn.
Gwahaniaethau yn y Gorffennol		Mae'n dechrau dangos peth dealltwriaeth o'r presennol a'r gorffennol.	
Gwybodaeth am y Gorffennol			
Achosion a Chanlyniadau			Mae'n cymryd rhan yn y gwaith o gynllunio gweithgareddau ar gyfer y dyfodol ac mae'n rhagweld trwy fyfyrio ynghylch profiadau blaenorol.
Dehongliadau Hanes			
Ymholiad Hanesyddol			
Trefnu a Chyfathrebu			

Deilliant 4	Lefel 1	Deilliant 5	Lefel 2	Deilliant 6	Lefel 3
Mae'n dangos ei hymdeimlad cynyddol o gronoleg trwy ddefnyddio termau cyffredin yngl n â threigl amser a rhoi ychydig o ddigwyddiadau a gwrthrychau yn eu trefn.		Mae'n cyfleu ei hymdeimlad cynyddol o gronoleg trwy ddefnyddio termau sy'n ymwneud â threigl amser a thrwy roi digwyddiadau a gwrthrychau yn eu trefn.		Mae'n ymwybodol y gellir rhannu'r gorffennol yn wahanol gyfnodau.	
Mae'n dangos ymwybyddiaeth o'r gwahaniaeth rhwng y presennol a'r gorffennol yn ei bywyd ei hun a bywydau pobl eraill.		Mae'n gwahaniaethu rhwng agweddau o'i bywyd ei hun a chyfnodau yn y gorffennol.		Mae'n adnabod rhai o'r pethau sy'n debyg a'r pethau sy'n wahanol rhwng gwahanol gyfnodau o'r gorffennol.	
Mae'n dweud am ddigwyddiadau o stordâu y mae'n eu gwybod am y gorffennol.		Mae'n dangos gwybodaeth o agweddau o'r gorffennol ac o rai o'r prif ddigwyddiadau a'r prif bobl y mae wedi'u hastudio.		Mae'n dangos gwybodaeth o rai o'r prif ddigwyddiadau, y prif bobl a'r prif newidiadau a astudiwyd.	
		Mae'n dechrau sylweddoli bod rhesymau i egluro pam y gweithredodd pobl fel y gwnaethant yn y gorffennol.		Mae'n dechrau awgrymu rhai rhesymau dros y prif ddigwyddiadau a'r prif newidiadau, a'r canlyniadau sy'n gysylltiedig â hwy.	
Mae'n dechrau adnabod portreadau o'r gorffennol.		Mae'n dechrau sylweddoli bod modd portreadu'r gorffennol mewn gwahanol ffyrdd.		Mae'n adnabod rhai o'r gwahanol ffyrdd a ddefnyddir i bortreadu'r gorffennol.	
Mae'n dechrau gofyn cwestiynau syml am y gorffennol ac wedyn yn cael hyd i'r atebion o'r ffynonellau a ddarperir.		Mae'n gofyn cwestiynau am y gorffennol ac yn cael hyd i atebion trwy wneud arsylwadau syml o ffynonellau hanesyddol a ddarperir.		Mae'n awgrymu ffyrdd o ddefnyddio ffynonellau hanesyddol i ateb ei chwestiynau am y gorffennol.	
Mae'n adnabod ac yn grwpio eitemau o wybodaeth am y gorffennol.		Mae'n dechrau dewis, trefnu a chyfleu eitemau o wybodaeth am y gorffennol.		Mae'n dewis, trefnu a chyfleu gwybodaeth hanesyddol mewn amrywiaeth o ffyrdd.	

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd: Daeryddiaeth

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Pobl Cyfarwydd	Mae'n adnabod ei hun a phobl gyfarwydd mewn lluniau/stordau.	Mae'n datblygu gwybodaeth am rolau pobl gyfarwydd.	
Dealltwriaeth Llefydd			
Mapiau a Chyfarwyddiadau		Mae'n ennill hyder wrth gael hyd i'w ffordd mewn amgylchiadau cyfarwydd.	Mae'n dilyn cyfarwyddiadau syml.
Gwahaniaethau rhwng Llefydd			
Newidiadau dros Amser			
Newid Amgylcheddol			Trwy ymholi, mae'n gallu adnabod newidiadau yn ei hamgylchedd.
Ymchwiliad			
Tynnu Casgliadau			
Safbwynt a Barnau			
Cyflwyniad a Chyfathrebu	Trwy anogaeth oedolion, mae'n dechrau cyfathrebu am yr hyn y mae wedi'i greu, megis modelau a lluniau.	Mae'n tyfu'n fwy hyderus wrth gyfathrebu/siarad am ei gwaith.	

Deilliant 4	Lefel 1	Deilliant 5	Lefel 2	Deilliant 6	Lefel 3
Mae'n dangos adnabyddiaeth a dealltwriaeth o'i chymdogaeth gyfagos.		Mae'n dangos adnabyddiaeth a dealltwriaeth o wahanol gymdogaethau.		Mae'n dangos adnabyddiaeth a dealltwriaeth o wahanol gymdogaethau ac amgylcheddau.	
Mae'n disgrifio ble y mae, gan ddefnyddio termau bob dydd, yn llunio map syml ac yn dilyn cyfarwyddiadau.		Mae'n dod o hyd i wybodaeth o fap, yn tynnu mapiau syml gyda symbolau ac yn ymwybodol o gyfeiriadau'r cwmpawd.		Mae'n defnyddio globau a mapiau i gael hyd i wybodaeth am leoedd, yn llunio mapiau sy'n cynnwys allwedd a symbolau, ac yn deall cyfarwyddiadau.	
Mae'n adnabod nodweddion lleoedd penodol.		Mae'n disgrifio nodweddion naturiol a dynol gwahanol gymdogaethau.		Mae'n adnabod cymariaethau syml ac yn cynnig rhai rhesymau dros nodweddion naturiol a dynol gwahanol gymdogaethau.	
Mae'n ymwybodol fod rhai lleoedd yn newid dros amser.		Mae'n adnabod sut mae rhai gwahanol leoedd yn newid.			
		Mae'n sylweddoli bod gweithredoedd pobl yn effeithio ar yr amgylchedd.		Mae'n sylweddoli bod pobl yn cael effeithiau cadarnhaol a negyddol ar eu hamgylchedd.	
Mae'n dod o hyd i atebion i gwestiynau syml am leoedd gan ddefnyddio'r adnoddau a ddarperir.		Mae'n gofyn cwestiynau syml, yn gwneud arsylwadau, yn casglu gwybodaeth dan do ac yn yr awyr agored ac yn cael hyd i atebion gan ddefnyddio'r adnoddau a ddarperir.		Mae'n gofyn ac yn ymateb i amrywiaeth o gwestiynau syml, ac yn arsylwi, yn casglu a chofnodi gwybodaeth dan do ac yn yr awyr agored.	
				Mae'n cael hyd i atebion i'w gwaith ymchwil.	
Mae'n mynegi ei barn am nodweddion lleoedd.		Mae'n mynegi ei barn am amgylchedd cymdogaeth.		Mae'n mynegi ei barn am leoedd, gan gefnogi'r farn honno â rhai rhesymau, ac mae'n sylweddoli bod gan bobl wahanol farnau.	
Mae'n cyfathrebu gan ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau.				Mae'n cyflwyno gwybodaeth mewn amryw o ffyrdd.	

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd: Gwyddoniaeth

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Esbonio Newidiadau			Mae'n cyfleu ei gwybodaeth gynyddol am eitemau a ddefnyddir bob dydd.
Dosbarthu Gwrthrychau		Mae'n dechrau gosod gwrthrychau mewn categorïau syml.	Mae'n didoli gwrthrychau a deunyddiau yn ôl meini prawf penodol.
Cynnig Arsylwadau	Mae'n archwilio gwrthrychau a deunyddiau mewn amgylcheddau agos iawn a chyfarwydd.	Mae'n trin amrywiaeth o offer ac yn archwilio'r defnydd a wneir ohonynt.	Mae'n dechrau cofnodi harsylwadau gan ddefnyddio symbolau/luniau/arwyddion neu ymadroddion syml.
Cynllunio Ymholiad		Mae'n gwneud rhai dewisiadau ynghylch deunyddiau/offer er mwyn cwblhau tasg benodol.	
Meini Prawf Llwyddiant			
Syniadau a Rhagfynegiadau	Mae'n aml yn gofyn y cwestiwn 'pam?'.	Mae'n ymateb i gwestiynau penagored am ei phrofiadau ac yn cynnig ei syniadau ei hun gan ddefnyddio ymadroddion byr neu ddulliau eraill o gyfathrebu.	
Disgrifio Gwaith			
Ystyried Canlyniadau			
Cysylltu Dysgu			

Deilliant 4	Deilliant 5	Deilliant 6
Mae'n adnabod ac yn enwi amrywiaeth o anifeiliaid, gwrthrychau, deunyddiau, ffynonellau goleuni a ffynonellau sain cyffredin.	Mae'n sut mae'n disgrifio sut mae'n grwpio pethau byw, gwrthrychau, deunyddiau a ffenomena ffisegol gyda'i gilydd gan ddefnyddio gwahaniaethau syml rhynddynt.	Mae'n rhoi esboniadau syml, ar sail ei phrofiadau bob dydd, o'i chasgliadau ac o'r gwahaniaethau rhwng organebau, gwrthrychau, deunyddiau a ffenomena ffisegol a newidiadau iddynt.
Mae'n gwneud arsylwadau ac yn eu cofnodi.	Mae'n defnyddio offer syml i wneud digon o arsylwadau i allu didoli, grwpio a chymharu gwrthrychau, deunyddiau, pethau byw a digwyddiadau.	
	Mae'n cyfleu gwybodaeth am y camau sydd angen eu cymryd i gyflawni ei hymchwiliadau.	Gyda chymorth, mae'n cynllunio'r dull i'w ddefnyddio ar gyfer ei hymholiadau.
		Lle bo hynny'n briodol, mae'n cytuno ar rai meini prawf syml ar gyfer llwyddiant.
Mae'n gwrandao ar syniadau gwyddonol ac yn ymateb yn briodol iddynt.	Mae'n defnyddio ei phrofiadau i ddatblygu ei syniadau ei hun.	Mae'n siarad am ei syniadau ac yn gwneud rhagfynegiadau syml gan ddefnyddio ei phrofiad pob dydd.
	Mae'n myfyrio ac yn gwerthuso trwy ddisgrifio ei gwaith yn fanwl gan ddefnyddio geirfa sy'n gynyddol briodol.	
Mae'n dechrau adnabod yr hyn a weithiodd a'r hyn na weithiodd.	Mae'n cynnig esboniadau ynghylch pam y gweithiodd neu na weithiodd rhywbeth.	Mae'n adnabod yr hyn a weithiodd a'r hyn na weithiodd, ac yn awgrymu beth y gallai fod wedi'i wneud yn wahanol er mwyn gwella ei chasgliadau.
		Gyda chymorth, mae'n cysylltu'r dysgu â sefyllfaoedd cyfarwydd.

Datblygiad Creadigol: Celf a Dylunio

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Archwilio Deunyddiau	Mae'n mwynhau trin ac archwilio deunyddiau/adnoddau ac ymchwilio iddynt.	Mae'n ymchwilio, archwilio ac arbrofi gydag amrywiaeth o ddeunyddiau/adnoddau.	Mae'n ehangu ei gwybodaeth o nodweddion amrywiaeth o ddeunyddiau/adnoddau trwy archwilio ac ymchwilio.
Arfau a Thechnegau	Mae'n gallu gweithredu rhywfaint o reolaeth wrth wneud marciau a phatrymau gyda'i bysedd ac offer.		Mae'n defnyddio amrywiaeth o offer â chywirdeb cynyddol.
Arteffactau a Delweddau		Mae'n cydosod deunyddiau i greu arteffactau sy'n golygu rhywbeth iddi, ac mae'n dechrau defnyddio llinellau a siapiau i greu symbolau a delweddau.	Mae'n cydosod ac yn cyfuno deunyddiau i greu arteffactau ystyrlon, ac yn gallu greu delweddau a symbolau o amrywiaeth o linellau, marciau a siapiau.
Trefnu Adnoddau			
Addasu Gwaith			Mae'n dechrau cymryd rhan yn y gwaith o gynllunio gweithgareddau ar gyfer y dyfodol trwy fyfyrio ynghylch gwaith dysgu blaenorol.
Cymharu Gwaith		Mae'n ymateb i gwestiynau penagored am ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.	Mae'n cydweithio ag eraill yn gynyddol yn ei gwaith, ac yn mynegi ei barn ar ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.
Ymateb i Gelf			

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n arbrofi'n ymarferol ac yn ddychmygus ag iaith weledol, cyffwrddol a synhwyrddol sylfaenol celf, crefft a dylunio.		Mae'n archwilio nodweddion gweledol, cyffwrddol a synhwyrddol yn ymarferol ac yn ddychmygus.		Mae'n arbrofi â nodweddion gweledol, cyffwrddol a synhwyrddol.	
Mae'n defnyddio defnyddiau ac offer i wneud delweddau ac arteffactau.		Mae'n defnyddio amrywiaeth o ddefnyddiau ac offer i wneud delweddau ac arteffactau.		Mae'n defnyddio amrywiaeth o ddefnyddiau, offer a thechnegau i gael gwahanol ddeilliannau.	
Trwy ei gwaith creadigol, mae'n cofnodi'r hyn y mae'n ei deimlo, arsylwi, ddychmygu neu wedi'i brofi.		Mae'n creu delweddau ar sail ei phrofiad, cof, syniadau, dychymyg a'r hyn y mae wedi'i arsylwi.		Mae'n cofnodi ei syniadau a'i theimladau trwy ddarlunio a dulliau eraill.	
		Mae'n defnyddio adnoddau y mae wedi eu casglu a'u trefnu i gefnogi ei gwaith.		Wrth wneud delweddau ac arteffactau, mae'n gallu dewis o blith amrywiaeth o adnoddau y mae wedi eu casglu a'u trefnu fel sail i'w gwaith.	
		Mae'n gwneud newidiadau i'w gwaith pan deimla fod y rhain yn angenrheidiol.		Mae'n gwneud newidiadau addas i'w gwaith lle mae'n gweld yr angen am addasu.	
Mae'n dechrau gwneud cysylltiadau rhwng ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.		Mae'n adnabod tebygrwydd a gwahaniaethau rhwng ei gwaith ymarferol ei hun a gwaith ymarferol pobl eraill.		Mae'n disgrifio'r tebygrwydd a'r gwahaniaethau rhwng ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.	
Mae'n cyfleu ei hymateb i waith creadigol gan ddefnyddio sgiliau cyfathrebu sylfaenol.		Mae'n ymateb i waith creadigol trwy ddisgrifio'n syml yr hyn y mae'n ei deimlo a'i feddwl amdano.		Mae'n dechrau ymateb i waith creadigol pobl eraill mewn dull dychmygus.	

Datblygiad Creadigol: Cerddoriaeth

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Canu	Mae'n ymateb i reolweithiau cerddorol syml trwy ymuno neu symud â'r gerddoriaeth, gan efelychu symudiadau, seiniau a geiriau yn fras.	Mae'n efelychu rhythmau a phatrymau cerddorol syml, gan greu rhythmau a phatrymau tebyg yn fras o safbwynt dynameg neu elfennau cerddorol eraill.	Mae'n perfformio caneuon actol a hwiangerddi syml gydag eraill, gan greu perfformiadau tebyg yn fras o safbwynt dynameg neu elfennau cerddorol eraill.
Perffomiad Offerynnol			
Rhuglder a Rheolaeth			
Cyfansoddi	Mae'n archwilio amrywiaeth o ffynonellau sain ac yn arbrofi â chynhyrchu seiniau, gan gynnwys ysgwyd, taro a chrafu.	Mae'n archwilio amrywiaeth o ffynonellau sain ac yn arbrofi â chynhyrchu sain o wahanol ansawdd.	Mae'n cyfrannu at stordau sain gan wneud dewisiadau am y seiniau i'w defnyddio.
Mireinio Cyfansoddiadau			
Gwerthuso Cerddoriaeth	Mae'n dechrau adnabod cerddoriaeth gyfarwydd.	Trwy wrando ar gerddoriaeth a chreu cerddoriaeth mae'n adnabod seiniau cyfarwydd.	Trwy greu a gwrandao ar gerddoriaeth, mae'n dechrau dangos ymwybyddiaeth o rai elfennau cerddorol.

Deilliant 4	Lefel 1	Deilliant 5	Lefel 2	Deilliant 6	Lefel 3
Mae'n canu gan eirio'n glir a pherfformio'n uchel neu'n dawel yn ôl y cyfarwyddyd.		Mae'n cadw'n gyffredinol mewn tiwn wrth ganu caneuon sy'n cynnwys ystod gyfyngedig o nodau.		Mae'n canu caneuon mewn tiwn.	
Mae'n clapio neu'n tapio curiad cyson gan gadw amser ag eraill.		Mae'n chwarae patrwm syml ar offeryn taro gan gadw amser â churiad cyson.		Mae'n gallu chwarae rhan offerynnol gan ddefnyddio ystod gyfyngedig o nodau.	
				Mae'n rheoli ei hanadlu er mwyn gwella'i pherfformiad.	
Ar ôl archwilio amrywiaeth o ffynonellau sain, mae'n dewis seiniau addas wrth ymateb i symbyliad penodol.		Mae'n dewis ac yn trefnu seiniau wrth ymateb i symbyliad penodol ac yn creu patrymau melodig byr, gan ddangos peth rheolaeth ar elfennau cerddorol.		Mae'n gweithio gydag eraill i greu cyfansoddiadau sydd â siâp cerddorol syml.	
				Mae'n adolygu ei syniadau lle bo angen.	
Mae'n adnabod seiniau a cherddoriaeth ac yn ymateb iddynt, a hynny o safbwynt elfennau megis dynameg, cyflymder, hyd a soniaredd.		Mae'n nodi'n fras wahaniaethau o fewn elfennau cerddorol, ac mae'n defnyddio termau syml i ddisgrifio sut y caiff yr elfennau hynny eu defnyddio at ddibenion mynegiannol.		Mae'n nodi gwahaniaethau o fewn elfennau cerddorol ac yn trafod pa mor effeithiol y caiff yr elfennau hynny eu defnyddio.	

Datblygiad Creadigol: Symud Creadigol

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Mynegiant a Dehongliad	Mae'n dechrau defnyddio symudiadau cyferbyniol mewn modd dychmygus.	Mae'n dehongli gwahanol symbyliadau megis cerddoriaeth, geiriau a lluniau trwy symud mewn gwahanol ffyrdd.	Mae'n mynegi ei syniadau, a'i hwyliau megis hapusrwydd neu dristwch, trwy gyfrwng symudiadau syml y mae'n gallu eu hailadrodd.
Amrywiaeth Symudiadau	Mae'n teithio, neidio a glanio, ac aros yn llonydd.	Mae'n creu siapiau amrywiol â'i chorff ac yn gwneud newidiadau mewn cyfeiriad.	Mae'n gwneud newidiadau o ran safle a lefel ei chorff.
Rheolaeth a Chydsymudiad			
Ailadrodd Patrymau			
Cynllunio Patrymau			

Deilliant 4	Deilliant 5	Deilliant 6
Mae'n mynegi ei syniadau a'i theimladau trwy symudiadau mwy amrywiol.	Mae'n cyfathrebu ei syniadau, hwyliau a theimladau'n eglur i bartner neu gr p trwy ei dawnsio.	Mae'n ymateb i symbyliadau amrywiol, gan gynnwys partner.
Mae'n cynnwys gwahanol siapiau, rhythmau a ffurfiau o deithio yn ei symudiadau, ac yn gwneud defnydd o wahanol rannau o'i gorff, eiliadau o lonyddwch ac eiliadau o gadw cydbwysedd.		
Mae'n symud gyda rheolaeth gynyddol, ac yn dangos ymwybyddiaeth gynyddol o'r gofod oddi wrth bobl eraill lle gall symud yn ddiogel.	Mae'n gwella ei sgiliau fel bod ei symudiadau'n gliriach o ran siâp.	Mae'n dechrau dangos cydsymudiad, rhwyddineb a rheolaeth trwy well tyndra yn ei symudiadau.
	Mae'n dechrau cysylltu ac ailadrodd patrymau symud syml.	Mae'n ailadrodd, â pheth cywirdeb, symudiadau patrymog sydd i'w gweld mewn dawnsiau traddodiadol.
		Mae'n cynllunio patrymau symud syml.

Datblygiad Corfforol: Chwaraeon ac Ymarfer Corff

	Deiliant 1	Deiliant 2	Deiliant 3
Effeithiau Ymarfer			
Gweithio'n Barhaus	Mae'n adnabod ac yn defnyddio gwahanol ddarnau o offer wrth chwarae gydag eraill.	Mae'n chwarae ar ei phen ei hun, gyda phartner neu mewn g p bach, gan ddefnyddio gwahanol ddarnau o offer.	Mae'n archwilio tasgau syml gan ddefnyddio amrywiaeth o offer am gyfnodau hirach.
Cydsymudiad a Chydbwysedd	Mae'n datblygu rheolaeth gynyddol ar symudiadau corfforol mawr.	Mae'n dangos gwell cydbwysedd a sgiliau cydsymud, ac yn gallu sefyll ar un droed am ennyd.	Mae'n dangos rheolaeth a chydsymud cynyddol mewn amrywiaeth o weithgareddau.
Cysylltu Sgiliau a Gweithredoedd	Mae'n perfformio mwy nag un weithred ac yn symud mewn gwahanol ffyrdd.		Mae'n perfformio sgiliau corfforol sylfaenol ac yn gwella'r hyn y mae'n ei wneud.
Perfformiad Gymnastaidd			
Dysgu Oddi wrth Eraill			
Deall Sgiliau			
Cwestiynau a Therminoleg			
Egwyddorion a Strategaethau			
Cyfrifoldeb a Diogelwch			Mae'n gweithio'n ddiogel mewn gofod.
Sylw a Chydweithrediad		Mae'n dilyn rheolau syml gem, ac mae'n gallu cychwyn a rhoi'r gorau iddi yn ôl y cyfarwyddyd.	Mae'n gwrando ar gyfarwyddiadau ac yn ymateb iddynt.

Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Mae'n sylweddoli sut y mae ei hanadl yn newid wrth wneud ymarfer corff a sut y mae'n edrych ac yn teimlo.		Mae'n adnabod ac yn disgrifio'r newidiadau sy'n digwydd i'w chorff wrth iddi wneud gwahanol fathau o weithgarwch.		Mae'n disgrifio sut y mae ymarfer yn effeithio ar y corff a bydd yn rhoi rhesymau i egluro pam fod gweithgarwch corfforol dyddiol yn dda iddi.	
		Mae'n archwilio gwahanol weithgareddau.		Mae'n cynnal gweithgaredd dros gyfnodau priodol.	
		Mae'n symud â hyder, ystwythder a rheolaeth corfforol cynyddol.		Mae'n defnyddio ac yn datblygu ei sgiliau gan ddangos gwell rheolaeth a sgiliau cydsymud.	
Mae'n chwarae ac yn symud mewn amrywiaeth o ffyrdd, gan ddatblygu'r modd y mae'n perfformio sgiliau syml, ar ei phen ei hun i ddechrau ac yna gyda phartner.		Mae'n ymarfer er mwyn gwella ei sgiliau ac mae'n dechrau cysylltu symudiadau, megis neidio a glanio neu ddal a thafu.		Mae'n dechrau cysylltu ei symudiadau gyda rhywfaint o rwyddineb.	
Mae'n defnyddio'r symudiadau sylfaenol sy'n ymwneud â theithio, neidio a glanio, sicrhau cydbwysedd a sefyll yn llonydd yn ei gweithgareddau chwarae a'i gweithgareddau gymnasteg.				Mae'n dangos gwell tyndra a siâp cliriach yn ei symudiadau.	
Mae'n gwella'r hyn y mae'n ei wneud trwy wyllo eraill a'u helpu i wella.		Mae'n siarad am yr hyn y mae hi ac eraill wedi'i wneud, ac mae'n cynnig awgrymiadau syml ynghylch sut i wella perfformiad.		Mae'n gwylio perfformiad pobl eraill ac yn dweud beth sy'n dda amdano a beth allai bod yn well.	
				Mae'n defnyddio'i dealltwriaeth o berfformiad pobl eraill i gynllunio sut i wella ei sgiliau ei hun.	
				Mae'n dechrau defnyddio geiriau allweddol sy'n gysylltiedig â'i gweithgaredd, ac yn dechrau gofyn cwestiynau perthnasol er mwyn gwella.	
				Mae'n adnabod y gwahanol egwyddorion sylfaenol sy'n sail i weithgareddau cystadleuol ac anturus.	
Mae'n dangos ymwybyddiaeth gynyddol o'r gofod oddi wrth bobl eraill lle gall gweithio'n ddiogel mewn gwahanol amgylcheddau.		Mae'n gweithio'n ddiogel gydag eraill wrth ddefnyddio offer a chyfarpar, ac mae'n cymryd peth cyfrifoldeb am eu hestyn allan a'u rhoi i gadw.			
Mae'n gwrando ar gyfarwyddiadau ac yn ymateb yn barod iddynt.				Mae'n cydweithio mewn datrys problemau wrth weithio gydag eraill.	

Datblygiad Corfforol: Symudiad Cydgysylltiedig

	Deilliant 1	Deilliant 2	Deilliant 3
Neidio a Hercian	Mae'n mynd i'r afael â rhwystrau mawr ac yn gallu neidio a glanio yn ddiogel.	Mae'n dringo dros rwystrau ac yn defnyddio gyfarpar isel wrth ymarfer ei sgiliau teithio, neidio a glanio.	Mae'n gallu neidio i lawr o wrthrychau isel a rhedeg o gwmpas rhwystrau.
Taflu a Chicio	Mae'n gallu taflu a derbyn gwrthrych.		Mae'n gallu taflu a derbyn gwrthrych dros bellter byr.
Pedalu a Chydbwysu		Mae'n pedlo ar feiciau tair olwyn, beiciau cyffredin a cheir sy'n briodol o ran maint.	Mae'n eithaf cymwys mewn rheoli beiciau a cheir.
Cydbwysu Blociau	Mae'n gallu adeiladu t r o chwech o flociau.	Mae'n gallu adeiladu t r o naw neu ddeg o frics.	
Llawdrin a Modelu	Mae'n gallu trin ac archwilio deunyddiau drwy eu tynnu, eu hymestyn a'u gwasgu.		Mae'n trin adnoddau priodol a'u ffitio gyda'i gilydd.
Clymau a Llinyn			Mae'n gallu llinynnu gleiniau ar lasyn.
Defnyddio Siswrn		Mae'n dechrau gwneud toriadau â siswrn.	Mae'n gallu torri papur yn ddau ddarn gan ddefnyddio siswrn.
Dal Pencil		Mae'n dechrau dal creon/pencil mawr â'r bysedd a'r bawd.	Mae'n gafael mewn pensil/creon mewn modd aeddfed gan ddangos rheolaeth dda.
Lluniadu ac Ysgrifennu			Mae'n gallu darlunio person gan ddangos pen, coesau a chorff.

Deilliant 4	Deilliant 5	Deilliant 6
Mae'n gallu sefyll a rhedeg ar flaenau ei thraed, a neidio tuag yn ôl a hercian tuag ymlaen ar un droed.	Mae'n gallu neidio oddi ar gyfarpar yn hyderus.	
Mae'n gallu cerdded a chicio pêl neu redeg a chicio pêl.	Mae'n gallu bownsio pêl ag un llaw ac yn gall dal pêl gan ddefnyddio dwy law.	
	Mae'n gallu reidio beic dwy olwyn.	
Mae'n creu modelau gan ddefnyddio citiau.		
Mae'n gallu clymu cwllwm unigol.		
Mae'n torri allan siapiau sylfaenol gan ddefnyddio siswrn.	Mae'n torri allan luniau a siapiau anodd.	
Mae ganddi reolaeth dda ar bensiliau, creonau a brwshys.	Mae ei gafael wrth ysgrifennu'n debyg i afael oedolyn.	
Mae'n darlunio person mewn mwy o fanylder, ee gyda llygaid, trwyn a cheg.		Mae'n weddol fedrus yn ei sgiliau darlunio ac ysgrifennu.

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Ystod Llafaredd	Mae'n siarad am faterion sydd o ddiddordeb uniongyrchol.	Mae'n dechrau dangos hyder wrth siarad a gwrando, yn enwedig os yw'r pynciau o ddiddordeb iddi.	Mae'n siarad ac yn gwrando'n hyderus mewn gwahanol gyd-destunau.
Gwrando ac Ymateb	Mae'n gwrando ar eraill ac yn amlach na pheidio'n ymateb yn briodol.	Mae'n amlach na pheidio'n gwrando'n ofalus ac mae'n ymateb yn fwyfwy priodol i'r hyn y mae eraill yn ei ddweud.	Trwy wneud sylwadau a gofyn cwestiynau perthnasol, mae'n dangos ei bod wedi gwrando'n ofalus ac wedi deall y prif bwyntiau.
Eglurdeb / Gwerthuso Siarad	Mae'n siarad yn hyglyw wrth amrywiaeth o wrandawyr.	Mae'n siarad yn glir.	
Cyfleu Gwybodaeth	Mae'n cyfleu ystyron syml ac yn dechrau ynestyn ei syniadau neu ddisgrifiadau trwy roi rhywfaint o fanylion.	Mae'n datblygu ac yn esbonio'i syniadau gan ddefnyddio geirfa sy'n tyfu.	Mae'n archwilio syniadau ac yn eu cyfleu.
Mynegi Barnau			Mae'n mynegi barn yn syml.
Addasu i'r Gynulleidfa		Ar adegau, mae'n dangos ymwybyddiaeth o anghenion y gwrandwr trwy gynnwys manylion perthnasol.	Mae'n dechrau addasu'r hyn a ddywed yn ôl anghenion y gwrandwr, gan amrywio'r eirfa a ddefnyddia a lefel y manylu.
Saesneg Safonol		Mae'n dechrau sylweddoli y caiff geirfa a thôn llais mwy ffurfiol eu defnyddio mewn rhai sefyllfaoedd.	Mae'n dechrau bod yn ymwybodol o ffurfiau safonol, a phryd y cânt eu defnyddio.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n siarad ac yn gwrando'n hyderus mewn ystod gynyddol o gyd-destunau.	Mae'n siarad ac yn gwrando'n hyderus mewn ystod eang o gyd-destunau, gan gynnwys rhai sy'n ffurfiol eu natur.	Mae'n addasu ei sgwrs yn ôl gofynion gwahanol gyd-destunau gyda hyder cynyddol.
Mewn trafodaeth, mae'n gwrando'n ofalus, yn gwneud cyfraniadau ac yn gofyn cwestiynau sy'n ymatebol i syniadau, anghenion a barn pobl eraill.	Mewn trafodaeth, mae'n rhoi sylw manwl i'r hyn a ddywedir gan eraill, yn gofyn cwestiynau i ddatblygu syniadau, ac yn gwneud cyfraniadau sy'n ystyried barn pobl eraill.	Mae'n cymryd rhan weithgar mewn trafodaethau, yn dangos dealltwriaeth o syniadau ac yn ystyried sut a phryd ymateb i eraill.
Mae'n gallu awgrymu newidiadau mewn geirfa ac ardull a fyddai'n gwella sgwrs.	Mae'n gallu gwerthuso sgwrs a deall sut y gall newid geirfa ac arddull wella ei safon.	Mae'n gallu gwerthuso ei pherfformiad ei hun a pherfformiad pobl eraill fel siaradwyr ac mae'n gallu awgrymu ffyrdd o wella.
Mae'n addasu ei sgwrs i'r diben: datblygu a threfnu ei syniadau'n feddylgar a disgrifio digwyddiadau'n glir.	Mae'n datblygu ei sgwrs yn bwrpasol.	
Mae'n cyfleu ei barn yn glir, gan gynnwys rhesymau yn achlysurol.	Wrth fynegi barn mae'n rhoi rhesymau i gefnogi ei barn.	Mae'n mynegi barn gan roi tystiolaeth i'w gefnogi.
	Mae ei sgwrs yn ennyn diddordeb y gwrandwr wrth iddi ddechrau amrywio'i mynegiant a'i geirfa.	Mae'n ennyn diddordeb y gwrandwr trwy amrywio'i geirfa, mynegiant a thôn.
Mae'n defnyddio rhai o nodweddion geirfa a gramadeg Saesneg safonol yn briodol.	Mae'n dechrau defnyddio Saesneg safonol mewn sefyllfaoedd ffurfiol.	Mae'n amlach na pheidio'n rhugl yn ei defnydd o Saesneg safonol mewn sefyllfaoedd ffurfiol.

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Darllen Geiriau	Mae'n adnabod geiriau cyfarwydd mewn testunau syml.	Mae'n defnyddio mwy nag un strategaeth, a all fod yn ffonig, graffig, cystrawennol neu gyd-destunol, i ddarganfod ystyr geiriau anghyfarwydd.	Mae'n gallu defnyddio strategaethau priodol er mwyn darllen yn annibynnol a darganfod ystyr.
Casglu Gwybodaeth			Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o'r wyddor i gael hyd i lyfrau a darganfod gwybodaeth.
Dangos Dealltwriaeth		Mae'n dangos dealltwriaeth o destunau syml y mae'n eu darllen.	Wrth ymateb i destunau llenyddol a thestunau anllenyddol mae'n dangos dealltwriaeth o'r prif bwyntiau.
Mynegi Barnau	Mae'n mynegi ei hymateb i gerddi, stordâu a thestunau anllenyddol trwy nodi'r agweddau y mae'n eu hoffi.	Mae'n mynegi barn am ddigwyddiadau neu syniadau o bwys mewn stordâu, cerddi a thestunau anllenyddol.	Mae'n ymateb i destunau ac yn mynegi'r hyn sydd orau ganddi.
Darllen yn Uchel	Wrth ddarllen yn uchel gyda chymorth, mae'n defnyddio'i gwybodaeth o lythrennau a'r berthynas rhwng seiniau a symbolau i ddarllen geiriau.	At ei gilydd mae'n darllen testunau syml allan yn gywir.	Mae'n darllen amrywiaeth o destunau'n rhwydd ac yn gywir.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n canfod syniadau a gwybodaeth ar bwnc penodol o fwy nag un ffynhonnell ac yn eu defnyddio'n effeithiol.	Mae'n adfer ac yn casglu gwybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau.	Mae'n crynhoi amrywiaeth o wybodaeth o wahanol ffynonellau.
Wrth ymateb i amrywiaeth o destunau, mae'n dangos dealltwriaeth o'r syniadau, themâu, digwyddiadau a'r cymeriadau pwysig, ac mae'n dechrau defnyddio'r gallu i ffurfio casgliadau a diddwythiadau.	Mae'n dangos dealltwriaeth o amrywiaeth eang o destunau, gan ddewis y pwyntiau hanfodol a defnyddio'r gallu i ffurfio casgliadau a diddwythiadau pan fo'n briodol.	Wrth ddarllen a thrafod amrywiaeth helaeth o destunau, mae'n dewis geiriau, ymadroddion a gwybodaeth berthnasol ac yn cynnig sylwadau ar eu harwyddocâd a'u heffaith, gan ddangos gwahanol haenau o ystyr.
Mae'n cyfeirio at y testun wrth esbonio'i barn.	Yn ei hymatebion, mae'n mynegi ei barn ac yn nodi nodweddion, themâu a chymeriadau allweddol a dewis geiriau, ymadroddion, brawddegau, delweddau a gwybodaeth arall berthnasol, i ategu ei barn.	Mae'n rhoi ymatebion personol i destunau llenyddol a thestunau anllenyddol, gan gyfeirio at agweddau ar iaith, strwythur, themâu, delweddau a syniadau wrth gyfiawnhau ei barn.

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Cyfathrebu	Mae'n ysgrifennu geiriau ac ymadroddion syml i gyfleu ystyr.	Mae'n cyfleu a datblygu ei syniadau mewn dilyniant o frawddegau, mewn ffurfiau creadigol a ffeithiol.	Mae'n aml yn ysgrifennu mewn modd trefnus, dychmygus a chlir.
Ffurf		Mae'n ysgrifennu gyda pheth ymwybyddiaeth o ffurf ac o'r darlennydd.	Mae'n defnyddio prif nodweddion gwahanol ffurfiau o ysgrifennu'n briodol, ac mae'n dechrau addasu ar gyfer gwahanol ddarlennwyr.
Geirfa		Mae'n defnyddio geirfa briodol a diddorol.	Mae'n dewis geiriau weithiau er mwyn cael amrywiaeth a diddordeb.
Trefn a Strwythur			
Mynegi Barnau			
Sillafu		Mae'n amlach na pheidio'n sillafu geiriau syml unsill yn gywir, a lle bo camgymeriadau, mae'r sillafiad yn ddealladwy o safbwynt ffonig.	Mae'n sillafu'r mwyafrif o eiriau y mae'n eu defnyddio, gan gynnwys geiriau lluosillafog cyffredin, yn gywir.
Atalnodi	Mae'n dechrau dangos ymwybyddiaeth o sut y defnyddir atalnodau llawn.	Mae weithiau'n ysgrifennu brawddegau sy'n dechrau gyda phriflythren ac yn diweddu ag atalnod llawn.	Mae'n defnyddio atalnodi i nodi brawddegau - atalnodau llawn, priflythrennau a gofynodau - yn gywir.
Gramadeg			Mae'n amlach na pheidio'n ysgrifennu brawddegau y mae eu strwythur gramadegol sylfaenol yn gywir.
Llawysgrifen a Chyflwyniad	Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf glir ac sy'n wynebu'r cyfeiriad cywir fel rheol.	Wrth ysgrifennu â llaw, mae'n ffurfio llythrennau'n gywir ac o faint cyson.	Mae'n cynhyrchu llawysgrifen ddarlennadwy ac mae'n cyflwyno'i gwaith yn briodol.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n aml yn cynnal, datblygu ac ymestyn ei syniadau mewn ffordd fywiog neu ddiddorol.	Mae'n ysgrifennu mewn modd amrywiol a diddorol gan gyfleu ystyr yn glir.	Yn ei gwaith ysgrifenedig, mae'n aml yn denu ac yn cynnal diddordeb y darlennydd.
Mae'n ysgrifennu'n briodol i'r diben ac ar gyfer y darlennydd mewn amrywiaeth o ffurfiau.	Mae'n ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau ar gyfer gwahanol ddarlennwyr, gan ddefnyddio arddull fwy ffurfiol pan fo'n briodol.	Mae'n dangos peth addasu ar yr arddull a'r cywair yn ôl y gwahanol ffurfiau, gan gynnwys defnyddio arddull amheronol pan fo'n briodol.
Mae weithiau'n dewis geiriau er mwyn effaith, ac mae'r dewisiadau hynny'n aml yn rhai mentrus.	Mae'n gwneud dewisiadau dychmygus o eirfa, ac yn aml yn defnyddio geiriau'n fanwl gywir.	Mae'n defnyddio amrywiaeth o batrymau brawddegol a geirfa amrywiol i greu effeithiau.
Mae'n rhannu ei hysgrifennu yn baragraffau.	Mae'n trefnu brawddegau syml a chymhleth yn baragraffau.	Mae'n trefnu ei syniadau'n baragraffau effeithiol.
Mae'n datgan rhai barnau, ac yn rhoi rhai rhesymau i'w cefnogi.	Mae'n mynegi barnau, wedi'u cefnogi gan resymau.	Mae'n mynegi barnau ac yn datblygu rhai pwyntiau i'w cefnogi.
Yn gyffredinol, mae'n sillafu geiriau sy'n cydymffurfio â phatrymau rheolaidd syml yn gywir.	Mae'n amlach na pheidio'n sillafu geiriau ac iddynt batrymau rheolaidd cymhleth yn gywir.	Mae'n sillafu'r mwyafrif o eiriau, gan gynnwys geiriau afreolaidd, yn gywir.
Mae'n dechrau defnyddio atalnodi o fewn y frawddeg, gan gynnwys dyfynodau ar gyfer yr hyn a ddywedir.	Yn gyffredinol, mae'n defnyddio amrywiaeth o atalnodau'n gywir.	Mae'n amlach na pheidio'n defnyddio amrywiaeth o atalnodau i egluro'r ystyr.
Mae'n dechrau defnyddio gwahanol batrymau brawddegol.		
Mae'n ysgrifennu'n glir ac yn ddarlennadwy, ac yn addasu'r ffordd y mae'n cyflwyno'i gwaith yn ôl y dasg fel bo'n briodol.	Mae'n cyflwyno'i waith yn dda, ac mae'n ddarlennadwy.	Mae'n cyflwyno'i waith yn dda, ac mae'n ddarlennadwy.

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Ystod Llafaredd	Mae'n siarad am faterion cyfarwydd fel unigolyn ac mewn grwpiau.	Mae'n dechrau dangos hyder, yn arbennig wrth sgwrsio am faterion sydd o fewn ei phrofiad a'i diddordeb.	Mae'n sgwrsio gyda pheth hyder mewn gwahanol gyd-destunau am brofiadau a digwyddiadau.
Gwranddo ac Ymateb	Mae'n ymateb yn briodol i ymadroddion, cyfarwyddiadau a chwestiynau syml, ac yn cynnwys rhai manylion.	Ar adegau, mae'n ymateb yn briodol i amrywiaeth helaeth o bethau y mae'n eu clywed, eu gweld neu eu darllen, ac mae'n cynnwys manylion addas.	Mae'n gwranddo'n ofalus ar eraill, yn ymateb yn briodol iddynt ac mae'n dechrau gofyn cwestiynau priodol.
Ynganiad a Rhuglder	Mae ei llferydd yn ddealladwy.	Mae ei hynganu a'i goslefu'n ddealladwy, ac mae'n defnyddio ystod gynyddol o eirfa a phatrymau sy'n gywir fel rheol.	Mae'n siarad gyda pheth cywirdeb gan ynganu a goslefu'n briodol ac amrywio geirfa a chywair.
Cyfleu Gwybodaeth	O gael cefnogaeth, mae'n cyfleu gwybodaeth syml.	Mae'n ceisio, yn deall a chyfleu gwybodaeth syml, ac yn datblygu ac esbonio'i syniadau.	Mae'n cyfleu gwybodaeth syml, bersonol a ffeithiol yn eglur gan amrywio brawddegau'n bwrpasol a chan ddangos peth ymwybyddiaeth o drefn a dilyniant.
Mynegi Barnau			Mae'n gallu mynegi barn yn syml.
Addasu i'r Gynulleidfa			Mae'n dechrau sylweddoli bod amrywiaeth yn yr iaith a glyw o'i chwmpas ac yn dechrau addasu ei sgwrs yn ôl gofynion y gynulleidfa.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n sgwrsio'n hyderus mewn amrywiaeth o gyd-destunau.	Mae'n sgwrsio'n hyderus mewn amrywiaeth eang o gyd-destunau.	Mae'n addasu ei sgwrs yn ôl gofynion amrywiaeth eang o gyd-destunau.
Mewn trafodaeth, mae'n gwranddo'n ofalus ac yn ymateb trwy ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau sy'n ymatebol i gyfraniadau pobl eraill.	Mae'n rhoi sylw manwl i'r hyn sydd gan eraill i'w ddweud, yn holi er mwyn derbyn syniadau a chyfrannu mewn modd sy'n ystyried safbwynt pobl eraill.	Mewn trafodaeth, mae'n meddwl yn ofalus am yr hyn a ddywed eraill, gan ystyried sut a phryd i ymateb.
Mae'n siarad yn rhwydd ac yn ddealladwy, gan ddefnyddio amrywiaeth cynyddol o ymadroddion a phatrymau brawddegol gyda mesur da o gywirdeb.	Mae'n cyflwyno gwybodaeth yn eglur ac yn effeithiol, ac yn dangos gafael weddol dda ar gystrawen naturiol yr iaith lafar.	Mae'n dangos gafael gweddol sicr ar gystrawen naturiol yr iaith lafar ac mae'n amrywio geirfa a mynegiant yn ôl y cywair.
Mae'n cyflwyno gwybodaeth ac yn sôn am brofiadau, gan ddangos ymwybyddiaeth o drefn a dilyniant.	Mae'n dangos ymwybyddiaeth gynyddol o ddilyniant drwy ddatblygu ei sgwrs yn bwrpasol.	Mae'n cyflwyno gwybodaeth a phrofiadau yn fwyfwy hyderus.
Mae'n mynegi barn yn glir gan roi rhesymau ar adegau.	Wrth fynegi barn, mae'n rhoi rhesymau'n gyson i gefnogi ei barn.	Ar adegau, mae'n defnyddio tystiolaeth i gefnogi'r farn y mae'n ei mynegi.
Mae'n dangos ymwybyddiaeth o ofynion cynulleidfa drwy ddechrau amrywio llais, goslef ac ystum.	Mae'n cynnal diddordeb gwrandawyr trwy amrywio llais, goslef ac ystum yn briodol.	Mae'n ennyn diddordeb eraill trwy amrywio ei mynegiant a'i geirfa.

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Darllen Geiriau	Mae'n adnabod geiriau cyfarwydd mewn testunau syml.	Mae'n defnyddio amrywiaeth o strategaethau i ddarganfod ystyr geiriau anghyfarwydd.	Mae'n defnyddio strategaethau priodol i ddarganfod ystyr.
Casglu Gwybodaeth			Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o'r wyddor i ganfod llyfrau a chael hyd i wybodaeth.
Dangos Dealltwriaeth		Mae'n dangos dealltwriaeth o'r prif ddiwyddiadau neu syniadau mewn stordau, cerddi a deunydd ffeithiol.	Mae'n codi'r prif ffeithiau o destunau ac yn ymateb i'r deunydd y mae wedi ei ddarllen.
Mynegi Barnau	Mae'n ymateb i gerddi, stordau a deunydd ffeithiol drwy gyfeirio at yr hyn y mae'n ei hoffi.	Mae'n mynegi barn ynghylch stordau, cerddi a deunydd ffeithiol.	
Darllen yn Uchel	Wrth ddarllen yn uchel mae'n defnyddio'i gwybodaeth am lythrennau a'r berthynas rhwng seiniau a symbolau i ddarllen geiriau.	At ei gilydd mae'n darllen yn uchel destunau syml yn gywir.	Mae'n darllen amrywiaeth o destunau gyda chywirdeb, rhwyddineb a phwyslais cynyddol.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n cywain gwybodaeth ar bwnc penodol o fwy nag un ffynhonnell brint ac yn ei defnyddio'n briodol.	Mae'n cywain, galw i gof a threfnu gwybodaeth o amrywiol ffynonellau.	Mae'n cywain, galw i gof a chrynoi gwybodaeth berthnasol o amrywiol ffynonellau yn eglur.
Wrth ymateb i amrywiaeth eang o destunau, mae'n dangos dealltwriaeth o'r prif syniadau, digwyddiadau a chymeriadau, ac mae'n dechrau dangos dealltwriaeth o'r hyn sydd ymhlyg yn yr hyn a ddarllenwyd.	Wrth ddethol y prif bwyntiau a llunio casgliadau, mae'n dangos dealltwriaeth o amrywiaeth o destunau ac o'r hyn sydd ymhlyg ynddynt.	Wrth ddarllen a thrafod amrywiaeth eang o destunau, mae'n adnabod gwahanol haenau o ystyr ac mae'n cynnig sylwadau ar eu harwyddocâd a'u heffaith.
Mae'n cyfeirio at y testun wrth fynegi barn.	Wrth ymateb i amrywiaeth eang o destunau, mae'n mynegi barn ac yn cyfeirio at blot, cymeriadau a rhai agweddau o arddull, gan ddethol geiriau, ymadroddion, brawddegau a gwybodaeth berthnasol i gefnogi ei safbwyntiau.	Mae'n mynegi barn ar amrywiaeth eang o destunau ac yn cynnig rhesymau dros ei sylwadau gan gyfeirio at gynnwys, themâu, adeiladwaith ac agweddau ar iaith ac arddull.
Mae'n darllen yn glir ac yn llawn mynegiant.		

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Cyfathrebu	Mae'n cyfathrebu drwy ysgrifennu geiriau, ymadroddion ac ambell frawddeg.	Mae'n gallu cylfeuo a datblygu ei syniadau, yn am ar ffurf dilyniant o frawddegau cysylltiedig.	Mae'n ysgrifennu mewn ffordd glir a threfnus mewn ffurfiau creadigol a ffeithiol, ac ar amrywiaeth o destunau.
Ffurf	Mae'n dechrau deall gwahanol ddibenion a swyddogaethau iaith ysgrifenedig.		Mae'n dangos peth gafael ar ffurf ac yn addasu ei gwaith ar gyfer y darlennydd.
Geirfa		Mae'n defnyddio geirfa addas a diddorol sy'n dangos rhywfaint o ymwybyddiaeth o'r darlennydd a'r ffurf.	Mae'n dechrau dewis geiriau i greu effeithiau.
Trefn a Strwythur			Mae'n dangos rhywfaint o ddealltwriaeth o ddilyniant wrth ddatblygu ei syniadau.
Mynegi Barnau			
Sillafu a Threiglo			Mae'n sillafu'r mwyafrif o eiriau strwythur a geiriau sylfaenol y pynciau a drafodir yn gywir.
Atalnodi	Mae'n dechrau dangos ymwybyddiaeth o sut y defnyddir atalnod llawn.	Mae'n defnyddio priflythrennau ac atalnodau llawn gyda pheth cysondeb.	Ar y cyfan, mae'n defnyddio atalnodi - priflythrennau, gofynodau, collnodau ac atalnodau llawn - yn gywir.
Gramadeg			Mae'n cynhyrchu cystrawennau a brawddegau sy'n weddol gywir, ac yn eu hamrywio hwy i ryw raddau.
Llawysgrifen a Chyflwyniad	Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf eglur ac sy'n wynebu'r cyfeiriad cywir fel rheol.	Wrth ysgrifennu â llaw, mae'n ffurfio llythrennau'n gywir a'r rheini'n gyson o ran maint a'u defnyddio'n unol â chonfensiwn.	Mae'n cynhyrchu llawysgrifen ddarllenadwy ac yn cyflwyno'i gwaith yn briodol.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n aml yn cynnal ac yn datblygu syniadau mewn ffordd ddiddorol, meddylgar a dychmygus.	Mae'n ysgrifennu'n glir, mewn ffordd amrywiol a diddorol, gan ddangos sylwgarwch a dychymyg.	Yn ei gwaith ysgrifenedig, mae'n aml yn denu ac yn cynnal diddordeb y darlennydd.
Mae'n dangos gafael eithaf sicr ar ffurf ac yn addasu ei gwaith ar gyfer y darlennydd.	Mae'n dangos gafael sicr ar ffurf wrth ysgrifennu i amrywiaeth o ddibenion.	Mae'n gwneud defnydd priodool o arddull, iaith a chywair sy'n addas i'r ffurf.
Mae'n dewis geiriau ac ymadroddion er mwyn effaith, ac mae'r dewisiadau hynny'n aml yn rhai gwreiddiol.	Mae'n aml yn gwneud dewisiadau gwreiddiol o eiriau ac ymadroddion, gan ystyried testun ei gwaith a natur y gynulleidfa.	Mae'n gwneud dewisiadau bwriadol o eirfa, ymadroddion a ffurfiau brawddegol wrth ddatblygu disgrifiadau, syniadau a dadleuon.
Mae'n ysgrifennu brawddegau mewn dilyniant ac yn eu rhannu hwy'n baragraffau.	Mae'n trefnu ei gwaith ysgrifenedig yn baragraffau.	Mae'n trefnu ei syniadau'n baragraffau effeithiol.
Mae'n mynegi safbwyntiau'n syml.	Mae'n mynegi safbwyntiau wedi eu cefnogi â rhai rhesymau.	Mae'n mynegi safbwyntiau ac yn datblygu rhai pwyntiau i'w cefnogi.
Mae'n sillafu'r mwyafrif o'r geiriau o fewn ei phrofiad yn gywir gan ysgrifennu geiriau yn eu ffurf ysgrifenedig safonol lle bo'n briodol a threiglo'n gywir ar adegau.	Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o reolau sillafu sillafu a threiglo'n gywir.	Mae'n defnyddio treigladau, ac mae ei sillafu'n gywir fel rheol, gan gynnwys sillafu geiriau afreolaidd.
Mae'n dechrau defnyddio atalnodi o fewn brawddegau lle bo'r angen, gan gynnwys collnodau a dyfynodau.	Mae'n amlach na pheidio'n defnyddio atalnodi'n gywir.	Mae'n defnyddio amrywiaeth o atalnodau er mwyn egluro ystyr.
Mae'n defnyddio cystrawennau mwy amrywiol a chymhleth yn weddol gywir.	Wrth ysgrifennu, mae'n defnyddio amrywiaeth o gystrawennau ac ymadroddion sy'n weddol gywir a Chymraeg eu naw.	Mae ganddi afael eithaf sicr ar gystrawen gywir ac idiom naturiol Gymraeg.
Mae'n ysgrifennu'n ddarllenadwy a hynny gyda rhwyddineb, ac yn addasu'r ffordd y mae'n cyflwyno'i gwaith yn ôl y dasg lle bo hynny'n briodol.	Mae'n cyflwyno'i gwaith yn effeithiol, ac mae'n ddarllenadwy.	Mae'n cyflwyno'i gwaith yn effeithiol, ac mae'n ddarllenadwy.

Mathemateg: Defnyddio a Chymhwyso

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Defnyddio Mathemateg		Mae'n defnyddio mathemateg fel rhan annatod o weithgareddau'r ystafell ddosbarth.		Mae'n defnyddio strategaethau cyfrifo yn y pen i ddatrys problemau rhif, arian a mesur.		
Gwybodaeth Fathemategol						
Cyffredinoli					Mae'n darganfod enghreifftiau arbennig sy'n cadarnhau datganiad cyffredinol.	
Trafod Mathemateg	Mae'n trafod ei gwaith.		Mae'n siarad am ei gwaith gan ddefnyddio iaith fathemategol gyfarwydd.		Mae'n siarad am ei gwaith ac yn ei esbonio.	
Defnyddio iaith Mathemateg	Mae'n cynrychioli ei gwaith gyda gwrthrychau neu luniau.		Mae'n cynrychioli ei gwaith trwy ddefnyddio symbolau a diagramau syml.		Mae'n defnyddio ac yn dehongli symbolau a diagramau mathemategol.	
Strategaethau Mathemategol					Mae'n trefnu ei gwaith.	
Canfod Atebion					Wrth weithio i ddatrys problem, mae'n rhoi cynnig ar wahanol ddulliau.	
Gwirio Atebion					Mae'n gwirio'i chanlyniadau.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
	Mae'n nodi ac yn cael hyd i wybodaeth i ddatrys problemau.	Mae'n dehongli, yn trafod ac yn syntheseiddio gwybodaeth a gyflwynir mewn amrywiaeth o ffurfiau mathemategol.
	Mae'n gwneud datganiadau cyffredinol ei hun ar sail y dystiolaeth sydd ar gael.	
	Mae'n llunio ei chasgliadau ei hun, gan esbonio'i rhesymu.	Mae'n cynnig rhywfaint o gyfiawnhad mathemategol i gefnogi ei dulliau, dadleuon neu gasgliadau.
Mae'n cyflwyno gwybodaeth a chanlyniadau mewn modd systematig.	Mae'n disgrifio sefyllfaoedd yn fathemategol gan ddefnyddio symbolau, geiriau a diagramau.	
Mae'n datblygu ei strategaethau ei hun ar gyfer datrys problemau.		Mae'n datrys problemau cymhleth drwy eu rhannu'n dasgau llai.
Mae'n chwilio am ateb trwy roi cynnig ar ei syniadau ei hun.		
Mae'n gwirio bod ei chanlyniadau'n rhesymol trwy ystyried cyd-destun neu faint y rhifau.	Mae'n gwirio a yw ei chanlyniadau'n synhwyrol yng nghyd-destun y broblem.	

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Cyfri ar y Cof	Mae'n cyfrif ymlaen ac yn ôl mewn camau o wahanol feintiau ac o wahanol rifau.					
Ysgrifennu Rhifolion	Mae'n ysgrifennu'r rhifolion hyd at 10.				Mae'n adnabod rhifau negatif yng nghydestun tymheredd.	
Cyfri Gwrthrychau	Mae'n cyfrif hyd at deg o wrthrychau'n ddibynadwy.	Mae'n cyfrif setiau mwy o wrthrychau'n ddibynadwy.				
Adio i Fyny	Mae'n gwneud symiau adio gan ddefnyddio rhifau rhwng 1 a 10.	Mae'n dewis y gweithrediad priodol wrth ddatrys problemau adio neu dynnu.				
Tynnu i Ffwrdd	Mae'n tynnu rhifau wrth ddatrys problemau sy'n cynnwys hyd at deg gwrthrych.	Mae'n galw i gof ffeithiau rhif hyd at 10 i adio neu dynnu rhifau mwy.	Mae'n datblygu strategaethau rhifydddeg pen pellach ar gyfer adio a thynnu rhifau sydd ag o leiaf ddau ddigid.			
Lluosi a Rhannu			Mae'n defnyddio'u gallu i alw tablau lluosu 2, 3, 4, 5 a 10 i gof wrth ddatrys problemau rhifau cyfan sy'n cynnwys lluosu a rhannu, gan gynnwys y rhai sy'n esgor ar weddillion.			
Gwerth Pwynt Degol	Mae'n trefnu rhifau hyd at 10.	Gan feddu ar rywfaent o ddealltwriaeth o werth lle mewn rhifau, mae'n trefnu rhifau hyd at 100.	Mae'n defnyddio gwerth lle mewn rhifau hyd at 1000 i wneud brasamcanion.			
Rhannau a Chanrannau		Mae'n adnabod a defnyddio haneri a chwarteri mewn sefyllfaoedd ymarferol.	Mae'n defnyddio nodiant degol wrth gofnodi arian.			
Dilyniannau	Mae'n adnabod, yn defnyddio ac yn gwneud patrymau sy'n ailadrodd.	Mae'n adnabod dilyniannau o rifau.				
Fformwlâu						
Dulliau Gwrthdro						
Graffio a Mapio						

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
	Mae'n trefnu, yn adio ac yn tynnu rhifau negatif.	
Mae'n adio ac yn tynnu degolion hyd at ddau le.		
Mae'n defnyddio amrywiaeth o ddulliau pen ac ysgrifenedig o gyfrifiannu, gan gynnwys galw i gof ffeithiau lluosu hyd at 10 x 10.		Mae'n defnyddio'r cywerthoedd rhwng ffracsiynau, degolion a chanrannau ac yn cyfrifo gan ddefnyddio cymarebau mewn sefyllfaoedd priodol.
Mae'n defnyddio ei dealltwriaeth o werth lle i luosi a rhannu rhifau cyfan â 10 a 100.	Mae'n defnyddio ei dealltwriaeth o werth lle i luosi a rhannu rhifau cyfan a degolion.	
Mae'n defnyddio ffracsiynau syml a chanrannau i ddisgrifio rhannu bras o un cyfan.	Mae'n cyfrifo rhannau ffracsiynol neu ganrannol o feintiau a mesuriadau.	Mae'n cyfrifo un rhif fel ffracsiwn neu ganran o un arall.
Mae'n adnabod ac yn disgrifio patrymau a pherthnasoedd rhif.		Mae'n darganfod ac yn disgrifio mewn geiriau y rheol ar gyfer cynhyrchu term nesaf neu nfed term dilyniant pan fydd y rheol honno'n un llinol.
Mae'n defnyddio fformiwlâu syml sydd wedi eu mynegi mewn geiriau.	Mae'n llunio ac yn defnyddio fformiwlâu syml sy'n cynnwys un neu ddau weithrediad.	Mae'n llunio ac yn datrys amryw o hafaliadau llinol syml.
	Mae'n gwirio eu hatebion drwy gymhwysu gweithrediadau gwrthdro neu drwy amcangyfrif gan ddefnyddio brasamcanion.	Mae'n defnyddio dulliau profi-a-gwella sy'n cynnwys brasamcanu a threfnu degolion.
		Mae'n cynrychioli mapiadau a fynegir yn algebraidd.

	Deilliant 4	Lefel 1	Deilliant 5	Lefel 2	Deilliant 6	Lefel 3
Lleoliad, Siâp a Graddfa	Mae'n defnyddio iaith bob dydd i gymharu a disgrifio safleoedd a phriodweddau siapiau rheolaidd.				Mae'n dosbarthu siapiau mewn amryw o ffyrdd.	
Cymesureddau						
Onglau			Mae'n gwahaniaethu rhwng symudiadau syth a symudiadau sy'n troi, ac yn adnabod hanner troeon a chwarter troeon ac onglau sgwâr mewn troeon.			
Cyfesurynnau						
Cymharu a Mesur	Mae'n mesur ac yn trefnu gwrthrychau gan ddefnyddio cymhariaeth union.		Mae'n defnyddio unedau ansafonol a safonol bob dydd i fesur hyd a mîs.		Mae'n defnyddio unedau safonol ar gyfer hyd, cynhwysedd, mîs ac amser.	
Amser / Siapiau 3-D	Mae'n rhoi digwyddiadau yn eu trefn.					
Cyfeintiau ac Arwynebeddau						

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o siâp i luniadu siapiau 2-D cyffredin mewn gwahanol gyfeiriadaethau ar gridiau.	Mae'n darllen graddfeydd ar fapiau, cynlluniau a graffiau.	Mae'n helaethu siapiau â ffactor graddfa rhif cyfan positif.
Mae'n adlewyrchu siapiau syml mewn llinell ddrych.	Mae'n adnabod, nodi a disgrifio pob cymesuredd mewn siapiau 2-D.	Mae'n defnyddio phriodweddau pedrochrau wrth ddsbarthu gwahanol fathau o bedrochr.
	Mae'n mesur ac yn llunio onglau i'r radd agosaf.	Mae'n datrys problemau drwy ddefnyddio priodweddau ongl a phriodweddau cymesuredd polygonau a phriodweddau llinellau sy'n croestorri a llinellau paralel.
Mae'n defnyddio ac yn dehongli gyfesurynnau yn y pedrant cyntaf.	Mae'n defnyddio cyfesurynnau ym mhob un o'r pedwar pedrant.	
Mae'n dewis a defnyddio unedau ac offer addas, gan ddarllen, gyda'r manwl gywirdeb priodol, rifau ar ystod o offer mesur.	Mae'n trosi un uned fetrig i un arall, mae'n gwybod cywerthoedd metrig bras yr unedau imperial sy'n cael eu defnyddio bob dydd ac mae'n gwneud amcangyfrifon synhwyrol o ystod o fesuriadau.	
Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o siâp i wneud modelau mathemategol 3-D.		Mae'n defnyddio cynrychioliadau 2-D cyffredin o wrthrychau 3-D.
Mae'n darganfod perimedr siapiau, arwynebedd drwy gyfrif sgwariau, a chyfaint drwy gyfrif ciwbiau.	Mae'n darganfod arwynebedd petryalau a thrioglau, a chyfaint ciwboïdau.	Mae'n defnyddio fformiwla i ddarganfod cylchedd ac arwynebedd cylchoedd, arwynebedd ffigurau unionlin plân a chyfaint ciwboïdau.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Dosbarthu / Casglu Data	Mae'n didoli ac yn dosbarthu gwrthrychau, gan ddangos y maen prawf y mae wedi ei ddefnyddio.		Mae'n didoli gwrthrychau ac yn eu dosbarthu drwy ddefnyddio mwy nag un maen prawf.			
Gwerthoedd Darnau Arian	Mae'n ymwybodol o werthoedd gwahanol ddarnau arian.					
Modd, Canolrif a Chymedr						
Dehongli Data					Mae'n echdynnu ac yn dehongli gwybodaeth a gyflwynir mewn tablau, rhestrau syml, siartiau bar a phictogramau.	
Graffiau a Siartiau			Pan fydd wedi casglu gwybodaeth, mae'n cofnodi ei chanlyniadau mewn tablau, rhestrau, diagramau a graffiau bloc syml.		Mae'n llunio siartiau bar a phictogramau.	
Deall Tebygolrwydd						
Deall Canlyniadau						

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n casglu data arwahanol ac yn grwpio data lle bo'n briodol.		Mae'n casglu ac yn cofnodi data di-dor.
Mae'n defnyddio modd a chanolrif fel nodweddion o set o ddata.	Mae'n defnyddio cymedr data arwahanol ac yn cymharu dau ddsoraniad syml.	
Mae'n dehongli diagramau amllder ac graffiau llinell syml.	Mae'n dehongli graffiau, diagramau a siartiau cylch.	Mae'n dehongli diagramau gwasgariad.
Mae'n llunio diagramau amllder ac yn llunio graffiau llinell syml.		Mae'n llunio siartiau cylch a diagramau gwasgariad.
Mae'n deall ac yn defnyddio geirfa syml sy'n gysylltiedig â thebygolrwydd.	Mae'n defnyddio'r raddfa debygolrwydd o 0 i 1.	Mae'n defnyddio ei gwybodaeth mai cyfanswm tebygolrwydd holl ganlyniadau cyd-anghyhwsol arbrwf yw 1 i ddarganfod a chyfiawnhau tebygolrwydd.
	Mae'n deall y gellir cael canlyniadau gwahanol os ailadroddir arbrwf.	Mae'n nodi'r holl ganlyniadau pan yn ymdrin â chyfuniad o ddau arbrwf.

Gwyddoniaeth: Cynllunio a Cyfathrebu

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Canfod Gwybodaeth	Mae'n gwrandao ar syniadau gwyddonol, yn ymateb iddynt ac yn ymateb yn briodol.	Mae'n dewis o'r dewisiadau a roddir ble i ddod o hyd i dystiolaeth, gwybodaeth a syniadau.	Mae'n awgrymu ble i ddod o hyd i dystiolaeth, gwybodaeth a syniadau.
Cynllunio Ymholiad		Mae'n siarad am y camau sydd angen eu dilyn er mwyn cyflawni ei hymchwiliadau.	Mae'n cynllunio, gyda chymorth, y dull i'w ddefnyddio ar gyfer ei hymchwiliadau.
Rhagfynegi			Trwy ddefnyddio'i phrofiadau bob dydd, mae'n gwneud rhagfynegiadau syml.
Profion Teg			
Meini Prawf Llwyddiant		Mae'n siarad ynghylch yr hyn sydd ei angen er mwyn i'w hymholiadau fod yn llwyddiannus.	Mae'n cytuno ar rai meini prawf llwyddiant syml.
Gweithio gyda Chynlluniau	Mae'n cymryd rhan mewn gweithgareddau syml ac yn archwilio'r byd o'i chwmpas trwy amrywiaeth o brofiadau.		Mae'n dilyn cyfres syml o gyfarwyddiadau yn ddiogel i gasglu ei darganfyddiadau.
Cyflwyno Darganfyddiadau	Mae'n disgrifio nodweddion syml organebau, gwrthrychau, defnyddiau a digwyddiadau, trwy siarad, lluniadu, gwneud marciau neu ysgrifennu geiriau syml.	Mae'n gwneud cofnodion syml o'i darganfyddiadau trwy siarad, lluniadu, ysgrifennu brawddegau syml, llunio siartiau cyfrif neu bictogramau.	Mae'n dechrau trefnu ei darganfyddiadau a'u harddangos mewn fformat a roddir, megis tablau syml a siartiau bar.
Graffiau a Siartiau			

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n darganfod ac yn defnyddio amrywiaeth o dystiolaeth, gwybodaeth a syniadau.	Mae'n darganfod ac yn defnyddio tystiolaeth, gwybodaeth a syniadau perthnasol.	
Mae'n cynllunio'i hymholiadau.	Mae'n cynllunio'i hymholiadau mewn modd systematig.	Mae'n awgrymu amrywiaeth o d dulliau neu strategaethau ar gyfer ei hymholiadau.
Mae'n defnyddio gwybodaeth a sgiliau gwyddonol i ragfynegi canlyniadau ei hymholiadau.	Mae'n gwneud rhagfynegiadau ar sail gwybodaeth a dealltwriaeth wyddonol, gan gynnwys modelau syml.	Mae'n gwneud rhagfynegiadau gan ddefnyddio syniadau gwyddonol haniaethol.
Mewn ymholiad prawf teg, mae'n adnabod, gyda chymorth, y newidynnau i'w newid a'u mesur a'r rhai sydd i'w cadw yr un fath.	Wrth gynllunio prawf teg, mae'n adnabod newidynnau allweddol ac yn gwahaniaethu rhwng newidynnau annibynnol a dibynnol a'r rhai y byddant yn eu cadw yr un fath.	Wrth wneud ymholiad prawf teg, mae'n cynllunio sut i reoli'r newidynnau y bydd angen eu cadw yr un fath ac yn penderfynu ynghylch ystod a gwerthoedd y newidyn annibynnol.
Mae'n penderfynu ar rai meini prawf llwyddiant syml.	Mae'n rhoi peth cyfiawnhad dros ei meini prawf llwyddiant.	Mae'n cyfiawnhau ei meini prawf llwyddiant.
Mae'n dilyn dull a gynlluniwyd gan wneud newidiadau lle bo angen.	Mae'n gwirio'r cynnydd yn rheolaidd gan adolygu'r dull lle bo angen.	Mae'n gwirio cynnydd yn rheolaidd, yn gwneud adolygiadau parhaus lle y bo angen ac yn dechrau cyfiawnhau unrhyw newidiadau neu welliannau a wnaed.
Mae'n trefnu ac yn cyfleu ei darganfyddiadau gan ddefnyddio iaith wyddonol berthnasol ac yn eu dangos mewn tablau, siartiau bar a graffiau llinell syml pan roddir yr echelinau a'r graddfeydd.	Mae'n trefnu ac yn cyfleu ei darganfyddiadau gan integreiddio gwahanol ffurfiau mewn cyflwyniadau amrywiol ac yn cofnodi'r rhain yn systematig, gan ddefnyddio unedau S. I. Lle y bo hynny'n briodol.	Mae'n trefnu ac yn cyfleu ei darganfyddiadau mewn amrywiaeth o ffyrdd sy'n addas i'r diben a'r gynulleidfa.
	Mae'n dewis y math mwyaf priodol o graff neu siart i arddangos data.	Mae'n defnyddio echelinau a graddfeydd priodol ar gyfer graffiau i ddangos data yn effeithiol ac mae'n dechrau defnyddio rhai diffiniadau meintiol.

Gwyddoniaeth: Datblygu a Myfyrio

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Arsylwi Patrymau	Mae'n arsylwi organebau, gwrthrychau, defnyddiau a digwyddiadau.	Mae'n gwneud digon o arsylwadau er mwyn gallu didoli, grwpio a chymharu organebau, gwrthrychau, defnyddiau a digwyddiadau.	Mae'n dechrau adnabod patrymau a thueddiadau syml.
Mesur			Lle bo hynny'n briodol, mae'n gwneud arsylwadau y gallent eu mesur trwy ddefnyddio cyfarpar syml.
Esbonio Newidiadau	Mae'n adnabod ac yn enwi ystod o organebau cyffredin, gwrthrychau, defnyddiau, ffynonellau goleuni a ffynonellau sain.	Mae'n disgrifio gwahaniaethau syml rhwng organebau, gwrthrychau, defnyddiau a ffenomena ffisegol.	Mae'n rhoi esboniadau syml, ar sail ei phrofiadau bob dydd, o'i ddarganfyddiadau ac o wahaniaethau rhwng organebau, gwrthrychau, deunyddiau a ffenomena ffisegol a newidiadau iddynt.
Tynnu Casgliadau			Mae'n dweud beth y mae wedi'i ddarganfod trwy ei gwaith.
Ystyried Canlyniadau		Mae'n ymateb i gwestiynau am yr hyn oedd wedi gweithio a heb weithio.	Mae'n cysylltu deilliannau â meini prawf llwyddiant ac yn nodi'r hyn oedd wedi gweithio a heb weithio, gan ddechrau ystyried sut y gellid gwella'r dull.
Bias a Dibynadwyedd			Mae'n dechrau gwahaniaethu rhwng 'ffeithiau' gwyddonol, credoau a barn.
Safbwyntiau a Phenderfyniadau			Mae'n gwneud ei phenderfyniadau ei hun trwy bwysu a mesur rhesymau o blaid ac yn erbyn.
Strategaethau Meddwl			
Cysylltu Dysgu			Gyda chymorth, mae'n cysylltu'r hyn y mae wedi'i ddysgu â sefyllfaoedd cyfarwydd.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n adnabod patrymau a thueddiadau.	Mae'n gallu defnyddio graff llinell i ganfod y berthynas rhwng dau newidyn di-dor.	
Mae'n gwneud arsylwadau ansodol ac yn defnyddio offer safonol i fesur o fewn ystod a roddir gan ddefnyddio unedau S. I.	Mae'n dewis offerynnau mesur sy'n ei galluogi i wneud cyfres o fesuriadau manwl.	Mae'n gwneud arsylwadau trachywir ac yn mesur yn fanwl gywir gan ddefnyddio offer gyda rhaniadau manwl.
Mae'n defnyddio rhywfaint o wybodaeth a dealltwriaeth wyddonol i esbonio'i darganfyddiadau, a gwahaniaethau rhwng organebau, defnyddiau a ffenomena ffisegol neu newidiadau iddynt.	Mae'n defnyddio gwybodaeth a dealltwriaeth wyddonol, gan gynnwys modelau syml, i esbonio'i darganfyddiadau a gwahaniaethau rhwng organebau, defnyddiau a ffenomena ffisegol a newidiadau iddynt.	Mae'n defnyddio gwybodaeth wyddonol a modelau haniaethol wrth esbonio'i darganfyddiadau, gan gydnabod y gall fod angen ystyried nifer o ffactorau a/neu brosesau.
Mae'n dechrau llunio casgliadau o'i gwaith.	Mae'n llunio casgliadau sy'n gyson â'i darganfyddiadau.	Wrth ystyried ei darganfyddiadau, mae'n cynnig rhai esboniadau am unrhyw anghysondebau.
Mae'n penderfynu a oedd ei dull yn llwyddiannus trwy gyfeirio at ei meini prawf llwyddiant gan ddweud sut y gallai ei wella.	Mae'n dechrau gwerthuso i ba raddau y mae meini prawf llwyddiant yn adlewyrchu canlyniadau llwyddiannus yn llawn.	Mae'n gwerthuso i ba raddau y mae meini prawf llwyddiant yn adlewyrchu canlyniadau llwyddiannus yn llawn.
Mae'n gwahaniaethu rhwng 'ffeithiau', credoau a barn ac yn dechrau adnabod bias.	Mae'n adnabod bias ac yn dechrau ystyried dibynadwyedd.	Mae'n asesu bias ac yn ystyried dibynadwyedd.
Mae'n dechrau ffurfio barn ystyriol a gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth.	Mae'n ystyried safbwyntiau pobl eraill i gyfrannu at farn a phenderfyniadau.	Mae'n ystyried ystod ehangach o agweddau fel sail i farn a phenderfyniadau.
Mae'n disgrifio sut y mae wedi dysgu ac yn adnabod y dulliau oedd wedi gweithio orau.	Mae'n adnabod y strategaeth dysgu/meddwl a ddefnyddiodd.	Mae'n adnabod y strategaethau dysgu/meddwl a ddefnyddiodd.
Mae'n cysylltu'r hyn y mae wedi'i ddysgu â sefyllfaoedd tebyg.	Mae'n cysylltu'r hyn a ddysgodd â sefyllfaoedd annhebyg ond cyfarwydd.	Mae'n cysylltu'r hyn y mae wedi'i ddysgu â sefyllfaoedd anghyfarwydd.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Dangos Dealltwriaeth	Mae'n dangos dealltwriaeth o eiriau ac ymadroddion a leferir yn eglur gan lais cyfarwydd, trwy ymateb iddynt yn ddi-eiriau neu mewn ymadroddion llafar byr.		Mae'n dangos dealltwriaeth o eitemau byr a leferir gan lais cyfarwydd, trwy ymateb iddynt yn ddi-eiriau neu mewn ymadroddion llafar byr.		Mae'n dangos dealltwriaeth o gyfres o eitemau byr a leferir gan lais cyfarwydd, trwy ymateb iddynt yn ddi-eiriau neu mewn ymadroddion byr ar lafar.	
Ymateb i Leferydd						
Rhuglder Iaith Lafar	Mae'n siarad gan ynganu a goslefu'n ddealladwy wrth ddynwared a defnyddio geiriau ac ymadroddion syml.		Wrth siarad mae'n ynganu ac yn goslefu'n ddealladwy, ac mae rhywfaint o amrywiaeth yn ei geirfa a'i phatrymau lleferydd.		Wrth siarad mae'n ynganu ac yn goslefu'n ddealladwy gan ddefnyddio ystod gynyddol o eirfa a phatrymau sy'n gywir um amlach na pheidio.	
Cyfathrebu	O gael cefnogaeth mae'n cyfleu gwybodaeth syml, yn gofyn ac yn ateb cwestiynau.		Mae'n ceisio, yn deall ac yn cyfleu gwybodaeth syml.		Mae'n ceisio, yn deall ac yn cyfleu gwybodaeth syml, bersonol a ffeithiol yn eglur, ac yn gwneud rhai gosodiadau'n wirfoddol.	
Mynegi Barnau					Mae'n mynegi barn yn syml.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n deall y prif bwyntiau mewn sefyllfaoedd cyfarwydd wrth wrando ar amrywiaeth o leisiau.	Mae'n dangos dealltwriaeth dda o iaith lafar mewn sefyllfaoedd cyfarwydd.	Mae'n dangos dealltwriaeth o iaith lafar a ddefnyddir mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd cyfarwydd trwy ddewis manylion penodol.
Mae'n ymateb i leferydd amrywiaeth o leisiau trwy ddefnyddio ymadroddion llafar byr.		Mewn trafodaeth mae'n gwranddo'n ofalus ar yr hyn y mae pobl eraill yn ei ddweud ac yn ymateb trwy ofyn cwestiynau a gwneud sylwadau perthnasol.
Mae ei hynganu a'i goslefu'n ddealladwy ac mae'n defnyddio amrywiaeth cynyddol o ymadroddion a phatrymau brawddegol gyda pheth cywirdeb.	Mae ei lleferydd yn ddealladwy ac yn eithaf rhugl ac mae'n defnyddio amrywiaeth o ymadroddion, patrymau brawddegol a ffurfiau berfol gyda mesur da o gywirdeb.	Mae'n siarad yn rhugl ac mae'n defnyddio amrywiaeth cynyddol o ymadroddion a phatrymau brawddegol, gan amrywio amser a pherson y ferf yn gywir yn amlach na pheidio.
Mae'n cyflwyno gwybodaeth ac yn sôn am rai profiadau gan holi ac ymateb a gwirfoddoli gyda rhai sylwadau.	Wrth siarad, mae'n cychwyn sgwrs ac yn dangos mwy o hyder gan ddangos peth ymwybyddiaeth o drefn a dilyniant.	
Wrth fynegi barn, mae'n cynnig rhesymau amrywiol.	Wrth fynegi barn, mae'n rhoi rhesymau sy'n esbonio'i syniadau.	Wrth fynegi barn mae'n cytuno, neu'n anghytuno, gan roi rhesymau i gefnogi ei barn.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Darllen Geiriau		Mae'n adnabod geiriau cyfarwydd.	Mae'n adnabod geiriau ac ymadroddion syml a chyfarwydd o fewn ei phrofiad ac mae'n dechrau dangos diddordeb mewn deunydd ysgrifenedig drwy ddarllen rhai darnau syml.			
Casglu Gwybodaeth						
Dangos Dealltwriaeth		Mae'n dangos dealltwriaeth o eiriau unigol drwy gyfrwng ymatebion di-iaith.	Mae'n dangos dealltwriaeth o'r hyn a ddarllenwyd trwy ymateb i'r cynnwys ar lafar neu'n ddi-iaith.	Mae'n deall ac yn ymateb yn syml i destunau sy'n cynnwys ystod gynyddol o eiriau, ymadroddion a darnau byr mewn cyd-destunau cyfarwydd.		
Mynegi Barnau				Mae'n ymateb i farddoniaeth, stordâu a deunydd ffeithiol trwy gyfeirio at yr hyn y mae'n ei hoffi.		
Darlleniad Annibynnol				Mae'n dechrau darllen yn annibynnol a dewis rhai testunau o wirfodd.		
Darllen yn Uchel		Mae'n cysylltu ffurf ysgrifenedig geiriau â'u sain wrth ddarllen geiriau unigol.			Mae'n darllen testunau syml yn eithaf clir.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n dangos dealltwriaeth o brif rediad paragraffau neu ddeialogau byr mewn cyd-destunau cyfarwydd trwy adnabod ystod gynyddol o eiriau ac ymadroddion a ffeithiau allweddol.		
		Mae'n cywain gwybodaeth am bwnc penodol o fwy nag un ffynhonnell brint gan ei defnyddio'n briodol.
Mae'n ymateb i'r testunau y mae wedi eu darllen trwy gyfeirio at fanylion arwyddocaol yn y testun.	Mae'n ymateb i amrywiaeth o destunau addas gan ddangos dealltwriaeth o'r prif syniadau, digwyddiadau a chymeriadau.	Mae'n dangos dealltwriaeth o destunau addas, gan gynnwys rhai testunau gwreiddiol, ac mae'n dethol y prif bwyntiau.
	Mae'n dewis gwybodaeth berthnasol o destunau ac yn mynegi barn yn syml.	Mae'n mynegi barn ar yr hyn y mae'n ei ddarllen, gan roi rhesymau i gefnogi ei safbwyntiau.
Mae'n datblygu fel darllenwr annibynnol.	Mae'n darllen yn annibynnol.	Mae'n darllen testunau hirach yn annibynnol.
Mae'n darllen darnau cyfarwydd yn glir a hynny gyda rhywfaint o fynegiant.	Mae'n darllen yn glir a hynny gyda mynegiant.	Mae'n darllen gyda mynegiant a hyder cynyddol.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Cyfathrebu	Mae'n cyfathrebu drwy gopdo'n gywir ac ysgrifennu geiriau a rhai ymadroddion syml a chyfarwydd o'r cof.		Mae'n cyfathrebu drwy ysgrifennu geiriau, ymadroddion ac ambell frawddeg, gan ddefnyddio patrymau cyfarwydd i gyfleu gwybodaeth ffeithiol a phersonol sydd o fewn ei phrofiad.		Mae'n ysgrifennu brawddegau byr, sylfaenol gan ddefnyddio geirfa a phatrymau addas a chyfarwydd i gyfleu gwybodaeth ffeithiol a phersonol syml sydd o fewn ei phrofiad yn weddol gywir.	
Ffurf	Mae'n dechrau deall gwahanol ddibenion a swyddogaethau iaith ysgrifenedig.				Wrth ysgrifennu, mae'n dangos rhywfaint o ymwybyddiaeth o'r darlennydd ac o ffurf.	
Trefn a Strwythur						
Mynegi Barnau						
Sillafu			Fel rheol, mae'n sillafu geiriau syml yn gywir.		Mae'n sillafu geiriau cyfarwydd yn gywir.	
Atalnodi			Mae'n defnyddio priflythrennau ac atalnodau llawn gyda pheth cysondeb.		Ar y cyfan, mae'n defnyddio priflythrennau, gofynodau, collnodau ac atalnodau llawn yn gywir.	
Llawysgrifen a Chyflwyniad	Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf glir ac sy'n mynd i'r cyfeiriad cywir fel rheol.		Mae'n ffurfio llythrennau ac iddynt ffurf glir, sy'n gyson o ran maint, ac yn cael eu defnyddio'n unol â chonfensiwn.		Mae'n ysgrifennu'n ddarllenadwy ac yn cyflwyno'i gwaith yn briodol.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n defnyddio geirfa ac ymadroddion addas, gan amrywio'i phatrymau a chynhyrchu brawddegau sylfaenol.	Mae'n dethol geiriau ac ymadroddion addas i'r diben, gan amrywio'i brawddegau i ryw raddau a chynhyrchu cystrawennau a brawddegau sy'n weddol gywir.	Mae'n dethol geiriau ac ymadroddion addas i'r diben, ac yn dechrau creu effeithiau yn ei hysgrifennu a chynnwys amrywiaeth o gystrawennau ac ymadroddion gweddol gywir.
Mae'n dangos rhywfaint o afael ar ffurf.	Mae'n dangos gafeael ar ffurf wrth ysgrifennu i amrywiaeth o ddibenion.	Mae'n dangos gafeael weddol sicr ar ffurf wrth ysgrifennu i amrywiaeth o ddibenion ac mae'n dechrau manylu yn ôl gofynion y dasg.
Mae'n ysgrifennu brawddegau cysylltiedig gan ddangos rhywfaint o ddealltwriaeth o drefn a dilyniant, wrth ysgrifennu i wahanol ddibenion.	Mae'n ysgrifennu brawddegau cysylltiedig i amrywiaeth o ddibenion, gan ddatblygu ei syniadau'n synhwyrol a dangos dealltwriaeth o ddilyniant.	Mae'n trefnu ei waith yn baragraffau.
	Mae'n mynegi ei safbwyntiau'n syml.	Mae'n rhoi rhai rhesymau dros ei safbwyntiau.
Mae'n sillafu'r mwyafrif o'r geiriau strwythur a'r geiriau eraill sydd o fewn ei phrofiad yn gywir.	Mae'n sillafu'n gywir fel rheol.	Mae'n sillafu'r mwyafrif o'r geiriau mewn unrhyw destun yn gywir.
Mae'n defnyddio priflythrennau, gofynodau ac atalnodau llawn yn gywir, gan ddefnyddio collnodau a dyfynodau pan fo'u hangen.	Yn ogystal â defnyddio priflythrennau, gofynodau ac atalnodau llawn yn gywir, a chollnodau a dyfynodau lle bo'u hangen, mae'n dechrau atalnodi o fewn brawddegau.	Mae'n defnyddio atalnodi'n gywir fel rheol.
Mae'n cynhyrchu llawysgrifen glir yn rhwydd, a lle bo hynny'n briodol mae'n addasu'r cyflwyniad yn unol â'r dasg.	Mae'n ysgrifennu'n ddarllenadwy ac yn cyflwyno'i gwaith yn effeithiol.	Mae'n ysgrifennu'n ddarllenadwy ac yn cyflwyno'i gwaith yn effeithiol.

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Deall Cynhyrchion	Wrth ddylunio a gwneud, mae'n siarad am gynhyrchion cyfarwydd sy'n bodoli eisoes o ran ymddangosiad, swyddogaeth, yr hyn y mae'n ei hoffi amdanynt a'r hyn nad yw'n ei hoffi amdanynt.	Wrth ddylunio a gwneud, mae'n gofyn cwestiynau ac yn awgrymu syniadau ar gyfer gwneud pethau, a hynny ar sail ei harchwilio o gynhyrchion cyfarwydd a'i phrofiad o ddefnyddio defnyddiau, cynhwysion a thechnegau.	Wrth ddylunio a gwneud, mae'n defnyddio'i gwybodaeth sy'n datblygu a'i dealltwriaeth o ddefnyddiau, cynhwysion a chydannau i ddatblygu ei syniadau.
Casglu Gwybodaeth			Mae'n casglu gwybodaeth a roddir er mwyn cefnogi ei syniadau.
Cynladwyedd a Defnyddiaeth			Mae'n dechrau ystyried materion cynaliadwyedd sy'n gysylltiedig â'r defnyddiau a'r cynhwysion y mae'n eu defnyddio.
Darlunio Syniadau	Mae'n siarad am yr hyn y bydd yn ei wneud a sut y bydd yn mynd ati i'w wneud.	Mae'n defnyddio lluniau a geiriau i gyfleu'r hyn y dymuna ei wneud.	Mae'n defnyddio brasluniau a/neu fodelau â labeli arnynt i ddatblygu a dangos manylion ei dyluniadau.
Cynlluniau / Ryseitiai			
Deunyddiau / Cynhwysion	Mae'n cydosod ac yn ad-drefnu defnyddiau, cynhwysion a chydannau penodol mewn gwahanol ffyrdd i wneud adeiladweithiau a chynhyrchion syml.	Mae'n cydosod, yn uno ac yn cymysgu defnyddiau a chynhwysion mewn amrywiaeth o ffyrdd.	
Arfau / Offerynnau	Mae'n defnyddio offer syml.	Mae'n trin offer syml.	Mae'n defnyddio offer a thechnegau syml i dorri, siapio, uno a chymysgu defnyddiau a chynhwysion.
Ansawdd Cynhyrchion			
Gwerthuso Gwaith		Mae'n siarad am beth y mae'n ei hoffi neu nad yw'n ei hoffi yngl n â'r hyn y mae wedi'i wneud.	Mae ei chynhyrchion yn debyg i'r hyn yr oedd wedi bwriadu wrth ddylunio, a nodir unrhyw newidiadau.

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Wrth ddylunio a gwneud, mae'n casglu gwybodaeth yn annibynnol ac yn ei defnyddio i helpu i gynhyrchu nifer o syniadau.	Wrth ddylunio a gwneud, mae'n defnyddio gwybodaeth ategol a gasglwyd o ffynonellau amrywiol i helpu datblygu nifer o syniadau dychmygus ar gyfer cynhyrchion.	Mae'n nodi ac yn defnyddio amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth i ymchwilio i fanyleb/rysait a'i datblygu.
Mae'n datblygu syniadau ar gyfer cynhyrchion gan gydnabod bod gan ddefnyddwyr farn a hoffterau ac mae'n ystyried cynaliadwyedd.	Wrth feddwl am syniadau ar gyfer cynhyrchion, mae'n ystyried y defnyddiwr, iechyd a diogelwch, a chynaliadwyedd.	Mae'n adnabod yr angen i fireinio neu newid syniadau yng ngoleuni'r gwaith ymchwil a wn, anghenion defnyddwyr, ystyriaethau iechyd a diogelwch a chynaliadwyedd.
Mae'n darlunio syniadau eraill gan ddefnyddio brasluniau, modelau a/neu TGCh, ac yn dewis rhyngddynt ar sail ei phrofiadau.	Mae'n ymchwilio i amrywiaeth o'i syniadau gan ddefnyddio brasluniau, modelau a/neu TGCh, ac yn dewis rhyngddynt ar sail ei gwybodaeth a'i dealltwriaeth.	
Mae'n amlinellu'r hyn y mae'n mynd i'w wneud a sut y mae'n mynd i'w wneud.	Mae'n cynhyrchu lluniau/patrymau/ryseitiai â bras ddimensiynau ac yn nodi gam wrth gam yr hyn y mae'n mynd i'w wneud.	Mae'n cynhyrchu lluniau/patrymau/ryseitiai ffurfiol gyda manylion a threfn y cynhyrchu, gan ddefnyddio amrywiaeth o sgiliau sy'n cynnwys gwaith cynllunio drwy gymorth cyfrifiaduwr.
		Mae'n dewis o blith amrywiaeth o ddefnyddiau a chynhwysion.
Mae'n dewis ac yn defnyddio offer a chyfarpar priodol wrth weithio gydag amrywiaeth o ddefnyddiau a chynhwysion penodol.	Mae'n dewis ac yn defnyddio offer a chyfarpar priodol i fesur, marcio, torri, uno a chymysgu amrywiaeth o ddefnyddiau a chynhwysion.	Mae'n defnyddio offer a chyfarpar yn gywir gan addasu wrth ddo ar draws problemau annisgwyl.
Mae'n cynhyrchu cynhyrchion ymarferol neu fwytadwy.	Mae'n cynhyrchu cynhyrchion sy'n dderbyniol o safbwynt eu hansawdd, eu swyddogaeth neu'u blas.	Mae'n cynhyrchu cynhyrchion sy'n cyrraedd safon briodol o safbwynt adeiladwaith, gorffeniad neu flas.
Mae'n gwerthuso'i gwaith wrth iddo ddatblygu gan wneud newidiadau pan fo angen.	Mae'n gwerthuso'i gwaith wrth iddo ddatblygu gan gadw'i bwriadau gwreiddiol mewn cof.	Mae'n gwerthuso'i chynnyrch terfynol gan ei gymharu â'i manyleb/rysait gwreiddiol, ac yn awgrymu gwelliannau.

Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu

	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
Storio Ffeiliau		Mae'n storio ac yn adalw gwaith gyda rhywfaint o gymorth.	Mae'n storio ac yn adalw gwaith yn annibynnol.
Cyllunio Tasgau			Mae'n dechrau trefnu ei thasgau.
Cyfathrebu Syniadau	Mae'n defnyddio TGCh i symud gwrthrychau ar sgrin at ddiben a ddiffinnir, ac yn defnyddio geiriau a lluniau i gyfleu syniadau.	Mae'n ystyried, yn creu ac yn cyfleu gwybodaeth a syniadau mewn gwahanol ffurfiau gan ddefnyddio testun, delweddau, lluniau a sain.	Mae'n defnyddio TGCh i greu, trefnu, addasu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau.
Canfod Gwybodaeth	Mae'n archwilio, gyda chymorth, gwahanol fathau o wybodaeth a gedwir ar systemau TGCh.	Mae'n darganfod gwybodaeth o ffynhonnell benodol ac yn ei defnyddio i ateb cwestiynau syml.	Mae'n darganfod gwybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau penodol, ac yn defnyddio TGCh i chwilio, didoli a/neu graffio data er mwyn dilyn llwybrau ymholi syml.
Defnyddio Data-basau		Mae'n bwydo gwybodaeth i mewn i gofnod, gyda rhywfaint o gymorth.	
Modelu		Mae'n archwilio effeithiau gwneud newidiadau mewn modelau neu efelychiadau.	Mae'n deall sut y mae newid un newidyn yn effeithio ar newidyn arall mewn modelau neu efelychiadau.
Cyfnewid Gwybodaeth			Mae'n anfon ac yn derbyn gwybodaeth yn electronig, gyda chymorth.
Caledwedd Cyfrifiadurol	Mae'n adnabod y gwahanol rannau sy'n perthyn i system gyfrifiadurol.		Mae'n deall y defnydd a wneir o amrywiaeth o ddyfeisiau mewnbynnu ac allbynnu.
Defnydd Cyfrifol	Mae'n defnyddio'r rhyngwyd/technolegau cysylltiedig yn ddiogel, gyda chymorth.		
Ymwybyddiaeth a Barnau	Mae'n ymwybodol o TGCh yn ei byd.	Mae'n ymwybodol o'r defnydd a wneir o TGCh yn y byd mawr y tu allan.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n rheoli ei gofod gwaith yn effeithiol.		
Mae'n cynllunio'i thasgau'n fras.	Mae'n cynllunio'i thasgau ar gyfer diben a chynulleidfa.	Mae'n cynllunio'i thasgau'n fanwl ar gyfer dibenion a chynulleidfa oedd penodol.
Mae'n cyfuno amrywiaeth o wybodaeth a chyfryngau wrth iddynt greu a datblygu ei syniadau, ac yn gwneud hynny ag ymdeimlad o ddiben a chynulleidfa.	Mae'n creu, yn mireinio ac yn datblygu ei syniadau ei hun, gan gyfuno amrywiaeth o wybodaeth a chyfryngau, ac mae ei chyflwyniadau'n cyfateb ag anghenion y gynulleidfa a oedd ganddi mewn golwg.	Mae'n defnyddio TGCh i greu a mireinio ei gwaith, gan ddefnyddio gwybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau a chan gydnabod yr angen am wahanol arddulliau ar gyfer gwahanol gynulleidfa oedd.
Mae'n defnyddio TGCh i ddewis gwybodaeth berthnasol o amrywiaeth o ffynonellau penodol ac mae'n dechrau gwirio ei ddilystrwydd, gan gydnabod bod data o ansawdd gwael yn cynhyrchu canlyniadau annibynadwy.	Mae'n chwilio am wybodaeth ac yn ei dethol o amrywiaeth o ffynonellau gan ystyried ei pherthnasedd, ei hygredd a'i chywirdeb.	Mae'n dewis gwybodaeth ar gyfer diben penodol o wahanol ffynonellau, ac mae'n gallu cymharu'r ffynonellau hyn i wirio eu cywirdeb a'u hygredd.
Mae'n ychwanegu ac yn addasu cofnodion mewn cronfeydd data.	Mae'n creu ei chronfeydd data ei hun ac yn chwilio neu'n didoli ar fwy nag un maes er mwyn dilyn llwybrau ymholi penodol.	Mae'n defnyddio cronfeydd data er mwyn dilyn llwybrau ymholi cymhleth a llunio casgliadau.
Mae'n archwilio patrymau a pherthnasau mewn modelau neu efelychiadau, gan wneud rhagfynegiadau syml ynghylch sut y bydd newid un newidyn yn effeithio ar newidyn arall.	Mae'n creu ei modelau neu ei hefelychiadau ei hun ac yn ymchwilio i effaith newid ei data.	Mae'n defnyddio modelau neu efelychiadau sy'n fwyfwy cymhleth, ac yn amrywio'r rheolau oddi mewn iddynt ac yn profi rhagdybiaethau.
Mae'n anfon ac yn derbyn gwybodaeth yn electronig.	Mae'n defnyddio TGCh i anfon a derbyn ffeiliau yn electronig.	
Mae'n dangos ymwybyddiaeth o swyddogaethau sylfaenol caledwedd a meddalwedd.	Mae'n adnabod olygiadau defnyddio caledwedd rhwydweithio.	
Mae'n defnyddio'r rhyngwyd/technolegau cysylltiedig yn ddiogel yn unol â chanllawiau penodol.		
Mae'n trafod rhai o'r materion sy'n codi o ddefnyddio TGCh a materion sy'n ymwneud â diogelwch ar y rhyngwyd, ac yn dechrau llunio barn amdanynt.	Mae'n llunio barn am faterion sy'n codi o ddefnyddio TGCh, ac yn ymwybodol o'r peryglon sydd ynghlwm wrth gamddefnyddio'r rhyngwyd/technolegau cysylltiedig.	Mae ganddo farn am faterion sy'n codi o ddefnyddio TGCh, ac yn gwybod am y peryglon sydd ynghlwm wrth gamddefnyddio'r rhyngwyd/technolegau cysylltiedig.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Amser a Dilyniant	Mae'n dangos ei hymdeimlad cynyddol o gronoleg trwy ddefnyddio termau cyffredin yngl n â threigl amser a rhoi ychydig o ddigwyddiadau a gwrthrychau yn eu trefn.		Mae'n cyfleu ei hymdeimlad cynyddol o gronoleg trwy ddefnyddio termau sy'n ymwneud â threigl amser a thrwy roi digwyddiadau a gwrthrychau yn eu trefn.		Mae'n ymwybodol y gellir rhannu'r gorffennol yn wahanol gyfnodau.	
Gwahaniaethau yn y Gorffennol	Mae'n dangos ymwybyddiaeth o'r gwahaniaeth rhwng y presennol a'r gorffennol yn ei bywyd ei hun a bywydau pobl eraill.		Mae'n gwahaniaethu rhwng agweddau o'i bywyd ei hun a chyfnodau yn y gorffennol.		Mae'n adnabod rhai o'r pethau sy'n debyg a'r pethau sy'n wahanol rhwng gwahanol gyfnodau o'r gorffennol.	
Gwybodaeth am y Gorffennol	Mae'n dweud am ddigwyddiadau o stordau y mae'n eu gwybod am y gorffennol.		Mae'n dangos gwybodaeth o agweddau o'r gorffennol ac o rai o'r prif ddigwyddiadau a'r prif bobl y mae wedi'u hastudio.		Mae'n dangos gwybodaeth o rai o'r prif ddigwyddiadau, y prif bobl a'r prif newidiadau a astudiwyd.	
Achosion a Chanlyniadau			Mae'n dechrau sylweddoli bod rhesymau i egluro pam y gweithredodd pobl fel y gwnaethant yn y gorffennol.		Mae'n dechrau awgrymu rhai rhesymau dros y prif ddigwyddiadau a'r prif newidiadau, a'r canlyniadau sy'n gysylltiedig â hwy.	
Cymru a Phrydain						
Dehongliadau Hanes	Mae'n dechrau adnabod portreadau o'r gorffennol.		Mae'n dechrau sylweddoli bod modd portreadu'r gorffennol mewn gwahanol ffyrdd.		Mae'n adnabod rhai o'r gwahanol ffyrdd a ddefnyddir i bortreadu'r gorffennol.	
Ymholiad Hanesyddol	Mae'n dechrau gofyn cwestiynau syml am y gorffennol ac wedyn yn cael hyd i'r atebion o'r ffynonellau a ddarperir.		Mae'n gofyn cwestiynau am y gorffennol ac yn cael hyd i atebion trwy wneud arsylwadau syml o ffynonellau hanesyddol a ddarperir.		Mae'n awgrymu ffyrdd o ddefnyddio ffynonellau hanesyddol i ateb ei chwestiynau am y gorffennol.	
Ystyried Ymholiadau						
Trefnu a Chyfathrebu	Mae'n adnabod ac yn grwpio eitemau o wybodaeth am y gorffennol.		Mae'n dechrau dewis, trefnu a chyfleu eitemau o wybodaeth am y gorffennol.		Mae'n dewis, trefnu a chyfleu gwybodaeth hanesyddol mewn amrywiaeth o ffyrdd.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n defnyddio'i gwybodaeth o hanes i ddisgrifio nodweddion cymdeithasau a chyfnodau yn y gorffennol ac i nodi newidiadau o fewn ac ar draws cyfnodau.	Mae'n defnyddio'i dealltwriaeth o hanes i ddechrau nodi'r cysylltiadau rhwng nodweddion o gymdeithasau a chyfnodau yn y gorffennol.	Gan ddefnyddio'i gwybodaeth a'i dealltwriaeth o hanes Cymru, Prydain a lleoedd eraill, mae'n nodi cysylltiadau rhwng nodweddion o fewn ac ar draws cyfnodau o'r gorffennol.
Mae'n disgrifio rhai o'r prif ddigwyddiadau, pobl a newidiadau.	Mae'n disgrifio digwyddiadau, pobl a newidiadau.	
Mae'n rhoi rhai o achosion a chanlyniadau'r prif ddigwyddiadau a newidiadau gan ddechrau gwneud cysylltiadau rhyngddynt.	Mae'n disgrifio achosion a chanlyniadau perthnasol digwyddiadau a newidiadau, ac yn nodi cysylltiadau rhyngddynt.	Mae'n archwilio ac yn dechrau dadansoddi achosion a chanlyniadau digwyddiadau a newidiadau.
Mae'n dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o agweddau ar hanes Cymru a Phrydain a lleoedd eraill yn ei gwaith.	Mae'n dangos dyfnder cynyddol o wybodaeth a dealltwriaeth o agweddau ar hanes Cymru, Prydain a lleoedd eraill yn ei gwaith.	
Mae'n dangos sut mae rhai agweddau ar y gorffennol wedi cael eu cynrychioli a'u dehongli mewn gwahanol ffyrdd.	Mae'n awgrymu rhesymau posibl pam fod rhai digwyddiadau, pobl a newidiadau yn y gorffennol wedi'u dehongli mewn gwahanol ffyrdd.	Mae'n disgrifio gwahanol ddehongliadau hanesyddol o ddigwyddiadau, pobl a newidiadau ac yn dechrau eu hesbonio.
Mae'n dechrau dethol a chyfuno gwybodaeth o ffynonellau hanesyddol i gefnogi ymholiad hanesyddol.	Gan ddefnyddio'i gwybodaeth a'i dealltwriaeth, mae'n adnabod y ffynonellau hanesyddol hynny sy'n ddefnyddiol ar gyfer ateb ei chwestiynau hanesyddol penodol.	Mae'n defnyddio'i gwybodaeth a'i dealltwriaeth i ddatblygu trywyddau ymholi, ac i nodi ffynonellau hanesyddol a'u defnyddio'n feiriadol i lunio a chefnogi casgliadau.
Mae'n dechrau gwerthuso llwyddiant ei hymholiadau hanesyddol.	Mae'n gwerthuso llwyddiant ei strategaethau ar gyfer ymholi hanesyddol, ac mae'n dechrau gwerthuso ffynonellau hanesyddol y gall fod wedi eu defnyddio.	Mae'n gwerthuso'i gwaith a'r dull a'r ffynonellau a ddefnyddiwyd ac yn myfyrio yn eu cylch.
Mae'n dechrau cynhyrchu gwaith strwythuredig, gan ddefnyddio dyddiadau a themau'n briodol.	Mae'n dewis a threfnu gwybodaeth i gynhyrchu gwaith strwythuredig, gan ddefnyddio dyddiadau a rhai termau arbenigol yn briodol.	Mae'n dewis, trefnu a defnyddio gwybodaeth berthnasol i gynhyrchu gwaith strwythuredig, gan ddefnyddio dyddiadau a themau arbenigol yn briodol.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Dealltwriaeth Llefydd	Mae'n dangos adnabyddiaeth a dealltwriaeth o'i chymdogaeth gyfagos.		Mae'n dangos adnabyddiaeth a dealltwriaeth o wahanol gymdogaethau.		Mae'n dangos adnabyddiaeth a dealltwriaeth o wahanol gymdogaethau ac amgylcheddau.	
Mapiau a Chyfarwyddiadau	Mae'n disgrifio ble y mae, gan ddefnyddio termau bob dydd, yn llunio map syml ac yn dilyn cyfarwyddiadau.		Mae'n dod o hyd i wybodaeth o fap, yn tynnu mapiau syml gyda symbolau ac yn ymwybodol o gyfeiriadau'r cwmpawd.		Mae'n defnyddio globau a mapiau i gael hyd i wybodaeth am leoedd, yn llunio mapiau sy'n cynnwys allwedd a symbolau, ac yn deall cyfarwyddiadau.	
Patrymau Daearyddol						
Gwahaniaethau rhwng Llefydd	Mae'n adnabod nodweddion lleoedd penodol.		Mae'n disgrifio nodweddion naturiol a dynol gwahanol gymdogaethau.		Mae'n adnabod cymariaethau syml ac yn cynnig rhai rhesymau dros nodweddion naturiol a dynol gwahanol gymdogaethau.	
Newidiadau dros Amser	Mae'n ymwybodol fod rhai lleoedd yn newid dros amser.		Mae'n adnabod sut mae rhai gwahanol leoedd yn newid.			
Newid Amgylcheddol			Mae'n sylweddoli bod gweithredoedd pobl yn effeithio ar yr amgylchedd.		Mae'n sylweddoli bod pobl yn cael effeithiau cadarnhaol a negyddol ar eu hamgylchedd.	
Ymchwiliad	Mae'n dod o hyd i atebion i gwestiynau syml am leoedd gan ddefnyddio'r adnoddau a ddarperir.		Mae'n gofyn cwestiynau syml, yn gwneud arsylwadau, yn casglu gwybodaeth dan do ac yn yr awyr agored ac yn cael hyd i atebion gan ddefnyddio'r adnoddau a ddarperir.		Mae'n gofyn ac yn ymateb i amrywiaeth o gwestiynau syml, ac yn arsylwi, yn casglu a chofnodi gwybodaeth dan do ac yn yr awyr agored.	
Tynnu Casgliadau					Mae'n cael hyd i atebion i'w gwaith ymchwil.	
Safbwynt a Barnau	Mae'n mynegi ei barn am nodweddion lleoedd.		Mae'n mynegi ei barn am amgylchedd cymdogaeth.		Mae'n mynegi ei barn am leoedd, gan gefnogi'r farn honno â rhai rhesymau, ac mae'n sylweddoli bod gan bobl wahanol farnau.	
Cyflwyniad a Chyfathrebu	Mae'n cyfathrebu gan ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau.				Mae'n cyflwyno gwybodaeth mewn amryw o ffyrdd.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o leoedd, amgylcheddau a materion ar fwy nag un raddfa.	Mae'n dangos gwybodaeth a dealltwriaeth o amrywiaeth o leoedd, amgylcheddau a materion ar fwy nag un raddfa.	Mae'n dangos ac yn dechrau cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth o amrywiaeth o leoedd, amgylcheddau a materion ar wahanol raddfeydd.
Mae'n defnyddio cyfeiriad, pellter a chyfesurynnau syml ar fapiau, atlasau a globau i leoli lleoedd, ac yn llunio mapiau gan ddefnyddio allwedd a symbolau priodol.	Mae'n lleoli lleoedd yn fanwl gywir, yn defnyddio cyfesurynnau map, yn deall pellter a chyfeiriad ac yn llunio mapiau gyda synnwyr o raddfa a chyfrannedd.	Mae'n creu ac yn defnyddio mapiau, gan ddangos dealltwriaeth a chywirdeb wrth ddefnyddio graddfa, cyfesurynnau a chyfeiriad.
Mae'n dechrau adnabod patrymau o ddosbarthiadau amlwg o leoedd a'r cysylltiad rhyngddynt.	Mae'n disgrifio patrymau daearyddol amlwg a sut y mae lleoedd wedi'u cydgyssylltu.	Mae'n adnabod ac yn disgrifio patrymau daearyddol ac yn adnabod sut y mae lleoedd a phatrymau wedi'u cydgyssylltu.
Mae'n dechrau esbonio nodweddion naturiol a dynol gwahanol gymdogaethau a sut a pham y mae lleoedd yn wahanol.	Mae'n disgrifio ac yn cynnig esboniadau am briodweddau naturiol a dynol nodweddiadol gwahanol gymdogaethau, ac yn adnabod rhesymau dros y gwahaniaeth rhwng lleoedd.	Mae'n cymharu ac yn cyferbynnu lleoedd.
Mae'n nodi achosion a chanlyniadau syml newid.	Mae'n disgrifio sut mae prosesau'n arwain at newidiadau i leoedd.	Mae'n esbonio sut mae prosesau'n newid lleoedd, ac mae'n dechrau adnabod tueddiadau.
Mae'n dangos peth dealltwriaeth o sut y gall gweithredoedd pobl, gan gynnwys ei gweithredoedd ei hun, wella neu niweidio'r amgylchedd.	Mae'n disgrifio rôl pobl o ran rheoli ei hamgylchedd, ac effeithiau hyn.	Mae'n disgrifio sut y mae pobl yn effeithio ar yr amgylchedd a sut y gall newid fod yn gynaliadwy.
Mae'n awgrymu cwestiynau perthnasol, yn arsylwi, casglu, mesur a chofnodi data perthnasol, dan do ac yn yr awyr agored.	Mae'n gofyn cwestiynau perthnasol ac yn awgrymu trefn, casglu, mesur a chofnodi data perthnasol yn gywir o wahanol adnoddau, gan gynnwys gwaith maes.	Mae'n adnabod cwestiynau daearyddol perthnasol, yn sefydlu trefn ar gyfer ei gwaith ymchwil, ac yn dewis, casglu, mesur a chofnodi data perthnasol, o amrywiaeth o ffynonellau, gan gynnwys gwaith maes.
Mae'n trefnu gwybodaeth i gyflwyno casgliadau syml i'w gwaith ymchwil.	Mae'n defnyddio tystiolaeth ac yn tynnu casgliadau rhesymol o'i gwaith ymchwil.	Mae'n dadansoddi gwybodaeth er mwyn rhoi esboniadau rhesymegol, ac yn cyflwyno casgliadau sy'n gyson â'r dystiolaeth.
Mae'n mynegi ei barn ei hun ac mae'n dechrau ystyried barn a safbwyntiau pobl eraill ar faterion daearyddol.	Mae'n gwerthuso gwahanol safbwyntiau er mwyn helpu llunio a mynegi ei barn ei hun a gwneud penderfyniadau, gan gynnwys rhai ar faterion daearyddol cyfredol.	Mae'n gwahaniaethu rhwng ffaith a barn, yn gwerthuso barnau a safbwyntiau sy'n gwrthdaro, yn cyfiawnhau ei safbwyntiau ei hun ac yn gwneud penderfyniadau gwybodus ar faterion daearyddol cyfredol.
Mae'n cyflwyno gwybodaeth a syniadau gan ddefnyddio rhai termau daearyddol a dulliau priodol.	Mae'n cyfleu ei dealltwriaeth gan ddefnyddio geirfa daearyddol gywir a thrwy ddewis dulliau priodol.	Mae'n dewis ac yn defnyddio terminoleg a thechnegau daearyddol yn gywir i gyflwyno gwybodaeth.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Archwilio Deunyddiau	Mae'n arbrofi'n ymarferol ac yn ddychmygus ag iaith weledol, cyffyrddol a synhwyrdd sylfaenol celf, crefft a dylunio.	Mae'n archwilio nodweddion gweledol, cyffyrddol a synhwyrdd yn ymarferol ac yn ddychmygus.	Mae'n arbrofi â nodweddion gweledol, cyffyrddol a synhwyrdd.			
Arfau a Thechnegau	Mae'n defnyddio defnyddiau ac offer i wneud delweddau ac arteffactau.	Mae'n defnyddio amrywiaeth o ddefnyddiau ac offer i wneud delweddau ac arteffactau.	Mae'n defnyddio amrywiaeth o ddefnyddiau, offer a thechnegau i gael gwahanol ddeilliannau.			
Arteffactau a Delweddau	Trwy ei gwaith creadigol, mae'n cofnodi'r hyn y mae'n ei deimlo, arsylwi, ddychmygu neu wedi'i brofi.	Mae'n creu delweddau ar sail ei phrofiad, cof, syniadau, dychymyg a'r hyn y mae wedi'i arsylwi.	Mae'n cofnodi ei syniadau a'i theimladau trwy ddarlunio a dulliau eraill.			
Trefnu Adnoddau		Mae'n defnyddio adnoddau y mae wedi eu casglu a'u trefnu i gefnogi ei gwaith.	Wrth wneud delweddau ac arteffactau, mae'n gallu dewis o blith amrywiaeth o adnoddau y mae wedi eu casglu a'u trefnu fel sail i'w gwaith.			
Addasu Gwaith		Mae'n gwneud newidiadau i'w gwaith pan deimla fod y rhain yn angenrheidiol.	Mae'n gwneud newidiadau addas i'w gwaith lle mae'n gweld yr angen am addasu.			
Cymharu Gwaith	Mae'n dechrau gwneud cysylltiadau rhwng ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.	Mae'n adnabod tebygrwydd a gwahaniaethau rhwng ei gwaith ymarferol ei hun a gwaith ymarferol pobl eraill.	Mae'n disgrifio'r tebygrwydd a'r gwahaniaethau rhwng ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.			
Ymateb i Gelf	Mae'n cyfleu ei ymateb i waith creadigol gan ddefnyddio sgiliau cyfathrebu sylfaenol.	Mae'n ymateb i waith creadigol trwy ddisgrifio'n syml yr hyn y mae'n ei deimlo a'i feddwl amdano.	Mae'n dechrau ymateb i waith creadigol pobl eraill mewn dull dychmygus.			

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n cymhwyso'i dealltwriaeth o nodweddion gweledol, cyffyrddol a synhwyrdd ar gyfer ei gwaith.	Mae ganddi wybodaeth eang o nodweddion gweledol, cyffyrddol a synhwyrdd.	Mae'n parhau i archwilio nodweddion gweledol, cyffyrddol a synhwyrdd.
Mae'n medru rheoli amrywiaeth o ddefnyddiau, offer a thechnegau i gael amrywiaeth o ddeilliannau.	Mae'n arbrofi'n ymarferol ac yn ddychmygus ag amrywiaeth o dulliau, defnyddiau, offer a thechnegau.	Mae'n arbrofi'n ymarferol ac yn ddychmygus, mae'n dangos hyder cynyddol wrth ddefnyddio defnyddiau, offer a thechnegau i weithredu syniadau.
Mae'n defnyddio amrywiaeth o ddeunyddiau a dulliau i wneud a datblygu delweddau sy'n seiliedig ar ei phrofiad, dychymyg, syniadau a'r hyn y mae wedi'i arsylwi.	Mae'n tynnu lluniau ac yn defnyddio dulliau eraill yn ddetholus i archwilio, dehongli a chofnodi ei syniadau a'i theimladau ar sail profiad, dychymyg a'r hyn y mae wedi'i arsylwi.	Mae'n tynnu lluniau ac yn defnyddio dulliau eraill yn ddetholus i archwilio, dehongli a chofnodi ei syniadau, ei theimladau a'i ganfyddiadau ar sail profiad, dychymyg a'r hyn y mae wedi'i arsylwi.
Mae'n paratoi ac yn datblygu syniad neu thema ar gyfer ei gwaith trwy gasglu a threfnu adnoddau gweledol ac adnoddau eraill.	Mae'n trefnu ei gwaith trwy gasglu a defnyddio deunyddiau cyfeirio i ddatblygu syniad neu thema.	Mae'n dangos ei gallu i drefnu eu gwaith.
Mae'n adolygu ei gwaith, ac yn ei addasu lle mae'n gweld yr angen i wneud hynny.	Mae'n adolygu ac yn addasu ei gwaith er mwyn cyflawni ei bwriadau.	Mae'n adolygu ac yn addasu ei gwaith hyd nes y bydd wedi cyflawni ei bwriadau.
Mae'n gwneud cymariaethau rhwng ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill o amrywiol ddiwylliannau.	Mae'n gwneud cymariaethau rhwng y dulliau a'r technegau a ddefnyddir yn ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.	Mae'n dangos ei dealltwriaeth wrth archwilio a chymharu'r dulliau a'r technegau a ddefnyddir yn ei gwaith ei hun a gwaith pobl eraill.
Mae'n meddu ar ymwybyddiaeth o'r dulliau a ddefnyddir gan eraill a dealltwriaeth o wahanol ddibenion eu gwaith creadigol, ac mae'n cyfleu ei syniadau a'i theimladau amdano mewn modd dychmygus.	Mae'n dangos ei dealltwriaeth o'r dulliau creadigol a ddefnyddir gan eraill o wahanol ddiwylliannau, ac o ddibenion eu gwaith, yn eglur ac yn ddychmygus.	Mae'n ymateb yn ymarferol ac yn ddychmygus i'r modd y mae syniadau a theimladau'n cael eu cyfleu yng ngwaith creadigol gwahanol ddiwylliannau a chyd-destunau.

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Canu	Mae'n canu gan eirio'n glir a pherfformio'n uchel neu'n dawel yn ôl y cyfarwyddyd.		Mae'n cadw'n gyffredinol mewn tiwn wrth ganu caneuon sy'n cynnwys ystod gyfyngedig o nodau.		Mae'n canu caneuon mewn tiwn.	
Perfformiad Offerynnol	Mae'n clapio neu'n tapio curiad cyson gan gadw amser ag eraill.		Mae'n chwarae patrwm syml ar offeryn taro gan gadw amser â churiad cyson.		Mae'n gallu chwarae rhan offerynnol gan ddefnyddio ystod gyfyngedig o nodau.	
Rhuglder a Rheolaeth					Mae'n rheoli ei hanadlu er mwyn gwella'i pherfformiad.	
Perfformiad Unigol / Gr p						
Cyfansoddi	Ar ôl archwilio amrywiaeth o ffynonellau sain, mae'n dewis seiniau addas wrth ymateb i symbyliad penodol.		Mae'n dewis ac yn trefnu seiniau wrth ymateb i symbyliad penodol ac yn creu patrymau melodig byr, gan ddangos peth rheolaeth ar elfennau cerddorol.		Mae'n gweithio gydag eraill i greu cyfansoddiadau sydd â siâp cerddorol syml.	
Mireinio Cyfansoddiadau					Mae'n adolygu ei syniadau lle bo angen.	
Gwerthuso Cerddoriaeth	Mae'n adnabod seiniau a cherddoriaeth ac yn ymateb iddynt, a hynny o safbwynt elfennau megis dynameg, cyflymder, hyd a soniaredd.		Mae'n nodi'n fras wahaniaethau o fewn elfennau cerddorol, ac mae'n defnyddio termau syml i ddisgrifio sut y caiff yr elfennau hynny eu defnyddio at ddibenion mynegiannol.		Mae'n nodi gwahaniaethau o fewn elfennau cerddorol ac yn trafod pa mor effeithiol y caiff yr elfennau hynny eu defnyddio.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Wrth ganu a chwarae, mae'n dangos rheolaeth o elfennau cerddorol.	Mae'n dangos rhwyddineb wrth ganu a chwarae repertoire eang.	Mae'n dangos rhwyddineb, sylw i fanylion a, lle bo'n briodol, ymatebolrwydd i eraill wrth ganu a chwarae repertoire sydd yn ehangu.
Mae'n cynnal rhan fel aelod o grwp mewn rhan-gân syml ac yn cynnal rhan offerynnol mewn darn ar gyfer grwp.	Mae'n cynnal rhan fel aelod o grwp mewn rhan-gân ac yn cynnal rhan offerynnol unigol mewn darn ar gyfer grwp.	Mae'n canu a chwarae'n unigol, naill ai o fewn darnau ar gyfer grwp neu fel unawdydd.
Gan weithio gydag eraill, mae'n dyfeisio ac yn ymgymryd â datblygu syniadau cerddorol yn syml i gynhyrchu cyfansoddiadau, gan ddangos dealltwriaeth a defnydd priodol o elfennau cerddorol.	Gan weithio gydag eraill, mae'n datblygu ac yn trefnu deunydd o fewn strwythurau cerddorol priodol.	Mae'n gynhyrchu amrywiaeth o gyfansoddiadau, gan gynnwys darnau a gyfansoddwyd yn unigol, sydd yn cynnal ac yn datblygu syniadau cerddorol.
	Mae'n gwerthuso ac yn mireinio ei chyfansoddiadau.	
Mae'n nodi gwahaniaethau o fewn elfennau cerddorol wrth ddisgrifio, cymharu a llunio barn ar wahanol fathau o gerddoriaeth.	Mae'n gwahaniaethu o fewn elfennau cerddorol ac mae'n adnabod prif nodweddion amrywiol fathau o gerddoriaeth ac yn eu gwerthuso.	Mae'n gwahaniaethu o fewn elfennau cerddorol ac yn adnabod nodweddion arbennig amrywiol fathau o gerddoriaeth.

Addysg Gorfforol

	Deiliant 4	Lefel 1	Deiliant 5	Lefel 2	Deiliant 6	Lefel 3
Effeithiau Ymarfer	Mae'n sylweddoli sut y mae ei hanadl yn newid wrth wneud ymarfer corff a sut y mae'n edrych ac yn teimlo.		Mae'n adnabod ac yn disgrifio'r newidiadau sy'n digwydd i'w chorff wrth iddi wneud gwahanol fathau o weithgarwch.		Mae'n disgrifio sut y mae ymarfer yn effeithio ar y corff a bydd yn rhoi rhesymau i egluro pam fod gweithgarwch corfforol dyddiol yn dda iddi.	
Gweithio'n Barhaus			Mae'n archwilio gwahanol weithgareddau.		Mae'n cynnal gweithgaredd dros gyfnodau priodol.	
Cydsymudiad a Chydbwysedd			Mae'n symud â hyder, ystythder a rheolaeth corfforol cynyddol.		Mae'n defnyddio ac yn datblygu ei sgiliau gan ddangos gwell rheolaeth a sgiliau cydsymud.	
Cysylltu Sgiliau a Gweithredoedd			Mae'n ymarfer er mwyn gwella ei sgiliau ac mae'n dechrau cysylltu symudiadau, megis neidio a glanio neu ddal a thafu.		Mae'n dechrau cysylltu ei symudiadau gyda rhywfaint o rwyddineb.	
Syniadau Dychmygus			Mae'n cyfleu gwahanol syniadau ac emosiynau mewn ymateb i wahanol symbyliadau.			
Perfformiad Gymnastig	Mae'n defnyddio'r symudiadau sylfaenol sy'n ymwneud â theithio, neidio a glanio, sicrhau cydbwysedd a sefyll yn llonydd yn ei gweithgareddau chwarae a'i gweithgareddau gymnasteg.		Mae'n ailadrodd patrymau symud syml mewn gweithgareddau creadigol.		Mae'n dangos gwell tyndra a siâp cliriach yn ei symudiadau.	
Cymryd Perchnogaeth						
Dysgu oddi wrth Eraill	Mae'n gwella'r hyn y mae'n ei wneud trwy wyllo eraill a'u helpu i wella.		Mae'n siarad am yr hyn y mae hi ac eraill wedi'i wneud, ac mae'n cynnig awgrymiadau syml ynghylch sut i wella perfformiad.		Mae'n gwyllo perfformiad pobl eraill ac yn dweud beth sy'n dda amdano a beth allai bod yn well.	
Deall Sgiliau					Mae'n defnyddio'i dealltwriaeth o berfformiad pobl eraill i gynllunio sut i wella ei sgiliau ei hun.	
Cwestiynau a Therminoleg					Mae'n dechrau defnyddio geiriau allweddol sy'n gysylltiedig â'i gweithgaredd, ac yn dechrau gofyn cwestiynau perthnasol er mwyn gwella.	
Egwyddorion a Strategaethau					Mae'n adnabod y gwahanol egwyddorion sylfaenol sy'n sail i weithgareddau cystadleuol ac anturus.	
Cyfrifoldeb a Diogelwch	Mae'n dangos ymwybyddiaeth gynyddol o'r gofod oddi wrth bobl eraill lle gall gweithio'n ddiogel mewn gwahanol amgylcheddau.		Mae'n gweithio'n ddiogel gydag eraill wrth ddefnyddio offer a chyfarpar, ac mae'n cymryd peth cyfrifoldeb am eu hestyn allan a'u rhoi i gadw.			
Sylw a Chydweithrediad	Mae'n gwrandao ar gyfarwyddiadau ac yn ymateb yn barod iddynt.				Mae'n cydweithio mewn datrys problemau wrth weithio gydag eraill.	

Lefel 4	Lefel 5	Lefel 6
Mae'n disgrifio sut y mae'n teimlo wrth wneud gwahanol weithgareddau ac yn dangos peth dealltwriaeth o bwysigrwydd gweithgaredd corfforol i iechyd, ffithrwydd a lles.	Mae'n cymryd rhan mewn amrywiaeth o wahanol weithgareddau priodol sy'n cael effaith gadarnhaol ar ei hiechyd, ei ffithrwydd a'i theimladau amdani'i hun.	Mae'n cydnabod sut y gallai gwahanol weithgareddau effeithio ar ei ffithrwydd a sut y gall hyfforddiant a maeth priodol wella perfformiad.
Mae'n gallu cynnal ei pherfformiad dros gyfnodau priodol o amser.		
Mae'n dangos gwell cydsymudiad a rheolaeth ar draws ystod o weithgareddau.	Mae'n dangos ei sgiliau, ei gwybodaeth a'i dealltwriaeth ar draws ystod o weithgareddau gyda rheolaeth a chywirdeb cyson.	Mae'n dangos y gall fireinio ei sgiliau a pherfformio gyda mwy o effeithlonrwydd technegol.
Mae'n cyfleu ei syniadau'n glir i eraill.	Mae'n dechrau datblygu amrywiaeth gynyddol o syniadau dychmygus.	
Mae'n perfformio gyda mwy o gywirdeb.	Mae'n defnyddio egwyddorion cyfansoddi mewn gweithgareddau creadigol i gynllunio perfformiad gydag ymwybyddiaeth o'r ffactorau sy'n gwella ansawdd.	Mae'n amrywio'i chyflwyniadau ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion.
	Mae'n ysgwyddo cyfrifoldeb fwyfwy dros gynllunio elfennau o'i gwaith.	Mae'n awgrymu newidiadau i wella effaith ei gwaith.
Mae'n ffurfio barn syml am ei pherfformiad ei hun ac am berfformiad pobl eraill ac yn eu cyfleu'n glir.	Mae'n gwrandao'n ofalus ar yr hyn y bydd eraill yn ei ddweud am ei gwaith.	Wrth weithio gydag eraill, mae'n cyfleu syniadau a gwybodaeth yn glir ac yn ymateb yn addas i gyfraniadau gan eraill.
Mae'n adnabod yr hyn sy'n gwneud sgil, syniad neu weithred yn llwyddiannus ac yn defnyddio'r wybodaeth hon i gynllunio sut i wella.	Mae'n defnyddio'r hyn y mae eraill yn ei ddweud am ei gwaith wrth gynllunio sut i wella'i effeithlonrwydd a'i ansawdd.	Mae'n dadansoddi ei pherfformiad er mwyn adnabod sgiliau, strategaethau a thactegau eraill a allai fod yn effeithiol ac yn cynllunio sut i wella ei hymgais nesaf.
Mae'n defnyddio geiriau allweddol sy'n gysylltiedig â'r gwahanol weithgareddau ac yn gofyn cwestiynau perthnasol er mwyn helpu gwneud cynnydd.	Mae'n ysgwyddo cyfrifoldeb cynyddol dros ei dysgu ei hun, ac yn gofyn cwestiynau perthnasol er mwyn estyn a gwella perfformiad.	
Mae'n dewis sgiliau a syniadau sy'n fwyfwy perthnasol i'r gweithgaredd a'u rhoi ar waith ac mae'n dangos effeithlonrwydd ac effeithlonrwydd cynyddol.	Mae'n dechrau mireinio ac addasu tactegau, technegau a sgiliau a ddysgwyd o'r blaen, a'u rhoi ar waith mewn sefyllfaoedd newydd.	Mae'n cydnabod pwysigrwydd rheolau a gweithdrefnau diogelwch ac mae'n eu gweithredu'n gyson.
Mae'n ysgwyddo mwy o gyfrifoldeb dros ei gweithredoedd ei hun ac mae'n dechrau deall y risgiau cysylltiedig.		Mae'n gwneud penderfyniadau doeth, gan ddewis sgiliau a strategaethau priodol a'u rhoi ar waith yn effeithiol ac yn ddiogel mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd heriol.
Mae'n cydweithio ag eraill ac yn parhau confensiynau chwarae teg, cydraddoldeb ac ymddygiad priodol.		Mae'n mabwysiadu gwahanol rolau yn y gweithgareddau a ddewisodd.

